

Jaarverslag 1997

N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf

N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf

Diepdruk

Vellen-offset

Offset-rotatie

Afwerking

The Annual Report 1997 is this year available in the English language.
Het jaarverslag is ook beschikbaar op Internet. Het adres is: <http://www.telegraaf.nl>
There is also a version on Internet. The address is: <http://www.telegraaf.nl>

INHOUD

	pagina
Directie	4
Samenstelling raad van commissarissen	5
Bericht van de raad van commissarissen aan aandeelhouders	6
Geconsolideerde kerncijfers.....	7
Verslag over het jaar 1997 van de Stichting Administratiekantoor van aandelen N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf	8
Onafhankelijkheidsverklaring	8

Jaarverslag

Concern	9
Amsterdamse bedrijven	17
Dagbladbedrijf.....	18
De Telegraaf Tijdschriften Groep	20
Audiovisuele activiteiten en elektronische media.....	21
Overige activiteiten	22
Deelnemingen	25
Vooruitzichten	25

Jaarrekening

Geconsolideerde balans	26
Geconsolideerde winst- en verliesrekening.....	27
Grondslagen van consolidatie, balanswaardering en resultaatbepaling	29
Toelichting op de geconsolideerde balans	32
Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening	36
Kasstroomoverzicht	39
Balans N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf	40
Winst- en verliesrekening N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf	41
Toelichting op de balans en winst- en verliesrekening.....	42

Overige gegevens

Inventarisatie uitgaven en activiteiten van het Telegraaf-concern.....	46
Accountantsverklaring	48
Dividendvoorstel	48
Gebeurtenissen na balansdatum	49
Statutaire bepalingen omtrent de bestemming van de winst	50
Bijzondere statutaire rechten	50
Onafhankelijkheidsverklaring	51
Kengetallen per balansdatum	52
Samenvatting van de aanbevelingen van de commissie-Peters inzake Corporate Governance.....	55
Structuur Telegraaf-concern	62

Directie

L.G. van Aken
drs. F.Th.J. Arp RA
mr. J. Olde Kalter
H. Schor
drs. A.J. Swartjes

Samenstelling raad van commissarissen

A.J. van Puijenbroek, voorzitter	<i>Leeftijd:</i> 50 jaar. <i>Nationaliteit:</i> Nederlandse. <i>Functie:</i> directeur N.V. Exploitatiemaatschappij Van Puijenbroek. <i>Commissariaten:</i> enkele dochterondernemingen N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf. <i>Eerste benoeming:</i> 15-05-1975. <i>Lopende termijn:</i> 1995 - 1999.
W.H. Charles, vice-voorzitter	<i>Leeftijd:</i> 64 jaar. <i>Nationaliteit:</i> Nederlandse. <i>Functie:</i> voormalig directielid N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf <i>Commissariaten:</i> enkele dochterondernemingen N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf. <i>Eerste benoeming:</i> 15-6-1994. <i>Lopende termijn:</i> 1994 - 1998.
J.A. Brewer-de Koster, secretaris	<i>Leeftijd:</i> 60 jaar. <i>Nationaliteit:</i> Nederlandse. <i>Eerste benoeming:</i> 17-06-1992. <i>Lopende termijn:</i> 1994 - 1998.
Mr. W. Overmars	<i>Leeftijd:</i> 65 jaar. <i>Nationaliteit:</i> Nederlandse. <i>Commissariaten:</i> Campina A.G., Dico N.V., ABN•Amro Bank N.V., CHV N.V., Bavaria N.V., VAM N.V. <i>Eerste benoeming:</i> 05-06-1996. <i>Lopende termijn:</i> 1996 - 2000.
Prof. dr. W. van Voorden	<i>Leeftijd:</i> 55 jaar. <i>Nationaliteit:</i> Nederlandse. <i>Functie:</i> hoogleraar Sociaal-Economisch beleid Erasmus Universiteit, hoogleraar Sociale Economie Katholieke Universiteit Brabant. <i>Commissariaten:</i> Batenburg Beheer N.V., Instituut voor Onderzoek van Overheidsuitgaven (IOO B.V.). <i>Eerste benoeming:</i> 04-06-1997. <i>Lopende termijn:</i> 1997 - 2001.
Ir. H.L. Weenen	<i>Leeftijd:</i> 53 jaar. <i>Nationaliteit:</i> Nederlandse. <i>Functie:</i> directeur Tandem Computers N.V./S.A. <i>Commissariaten:</i> Twinsoft N.V./S.A. <i>Eerste benoeming:</i> 26-06-1980. <i>Lopende termijn:</i> 1996 - 2000.

Bericht van de raad van commissarissen aan aandeelhouders

Hierbij bieden wij u aan het verslag, de balans per 31 december 1997 en de winst- en verliesrekening over 1997 met de toelichtingen, zoals deze door de directie zijn samengesteld.

De jaarrekening is gecontroleerd en akkoord bevonden door Deloitte & Touche Registeraccountants te Leiden, zoals blijkt uit de in dit verslag opgenomen verklaring.

De jaarrekening is besproken met de accountant in de jaarlijkse bijeenkomst met de raad van commissarissen. Vervolgens is de jaarrekening door ons vastgesteld.

Overeenkomstig het voorstel werd met instemming van de algemene vergadering van aandeelhouders d.d. 21 mei 1997 de heer prof. dr. W. van Voorden benoemd tot commissaris.

Wij zijn voornemens mevrouw J.A. Brewer-de Koster en de heer W.H. Charles te herbenoemen tot commissaris als door de algemene vergadering van aandeelhouders tegen de voorgenoemde benoemingen geen bezwaar wordt gemaakt en door de algemene vergadering geen aanbevelingen van personen voor benoeming tot commissaris worden gedaan. De ondernemingsraden van ons concern hebben inmiddels ter zake van deze beoogde herbenoemingen positief geadviseerd.

De raad van commissarissen heeft in het afgelopen jaar zevenmaal vergaderd en aandacht besteed aan algemene zaken als strategie, risico's verbonden aan de onderneming alsmede aan de ontwikkeling van nieuwe activiteiten. Specifiek werd onder meer aandacht besteed aan de vorming van de grafische groep, acquisities, waaronder de aankoop van De Gooi- en Eemlander, de ontwikkeling van nieuwe special-interest-bladen, de samenvoeging van De Courant Nieuws van de Dag met De Telegraaf en het rapport van de commissie-Peters inzake Corporate Governance.

In het verslagjaar namen leden van de raad van commissarissen deel aan enkele overlegvergaderingen van de ondernemingsraad van de Amsterdamse bedrijven.

Begin 1998 heeft de raad van commissarissen een reglement vastgesteld inhoudende de taakverdeling en de werkwijze van de raad alsmede de omgang met de directie en de ondernemingsraden.

Voorts is in overleg met de directie een profielschets opgesteld die ter inzage ligt ten kantore van de vennootschap.

Gaarne willen wij onze erkentelijkheid betuigen aan de directie en medewerkers voor de wijze waarop zij in 1997 hun taak hebben verricht.

Wij stellen u voor:

1. De jaarrekening over 1997 overeenkomstig de aangeboden stukken goed te keuren.
2. Het dividend over het boekjaar 1997 per aandeel van f 0,50 nominaal vast te stellen op f 0,84 in contanten (1996: f 0,68 in contanten per aandeel van f 0,50 nominaal).
3. De betaalbaarstelling van het dividend te bepalen op 9 juni 1998 bij de ABN•Amro Bank N.V. te Amsterdam.

Namens de raad van commissarissen
A.J. van Puijenbroek, voorzitter.

Amsterdam, 28 april 1998.

N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf

Geconsolideerde kerncijfers

(Bedragen in duizenden guldens, tenzij anders vermeld)

1996		1997
1.283.228	Netto-omzet	1.357.754
143.429	Bedrijfsresultaat	173.323
– 5.579	Financiële baten en lasten	12.257
137.850	Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening vóór belastingen	185.580
51.845	Vennootschapsbelasting (ná aftrek WIR-baat)	65.110
– 1.403	Buitengewone baten en lasten, ná belastingen	4.200
84.602	Winst ná belastingen	124.670
	Winstbestemming:	
48.902	Dotatie overige reserves	80.571
35.700	Winstuitkering	44.099
42,2%	Uitkeringspercentage	35,4%
190.477	Cash-flow	238.340
	Per aandeel van f 0,50:	
f 1,61	Winst	f 2,37
f 3,63	Cash-flow	f 4,54
f 0,68	Dividend	f 0,84
4.599	Aantal personeelsleden ultimo	4.901

Verslag over het jaar 1997 van de Stichting Administratiekantoor van aandelen N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf

In het jaar 1997 nam het aantal door onze stichting uitgegeven royeerbare certificaten van aandelen N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf toe met 235.040 certificaten en bedroeg 24.483.584 (van nominaal f 0,50) per 31 december 1997, overeenkomend met een nominaal bedrag van f 12.241.792. Tegenover deze certificaten werd een gelijk aantal aandelen in administratie gehouden.

In de bestuursvergadering van 22 april 1997 is de heer mr. J.S. Dienske benoemd tot bestuurslid A in verband met het aftreden van onze voorzitter, de heer H.J.M. van Steijn wegens het bereiken van de statutaire leeftijdsgrens. Mevrouw J.A. Brewer-de Koster is herbenoemd tot bestuurslid B door de Stichting Beheer van prioriteitsaandelen N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf. De heren G.A. van Hasselt en A. Harms zijn benoemd tot voorzitter respectievelijk vice-voorzitter van ons bestuur.

De jaarlijkse vergadering van aandeelhouders van N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf werd op 21 mei 1997 in Amsterdam gehouden. Onze stichting, vertegenwoordigd door haar voorzitter, de heer G.A. van Hasselt, heeft gestemd voor de door de raad van commissarissen gedane voorstellen tot goedkeuring van de balans per 31 december 1996, de winst- en verliesrekening over 1996 en tot bepaling van de winstbestemming.

Onze stichting steunde de verlenging van de statutaire bevoegdheden van de prioriteit en de directie van de vennootschap. De benoeming van de heer prof. dr. W. van Voorden tot lid van de raad van commissarissen werd, overeenkomstig het voorstel van de raad, eveneens door onze stichting gesteund.

**Stichting Administratiekantoor van aandelen
N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf**
G.A. van Hasselt, voorzitter
mevrouw J.A. Brewer-de Koster, secretaris
M.E. Borrius Broek
mr. J.S. Dienske
A. Harms

Amsterdam, april 1998.

Onafhankelijkheidsverklaring

De directie van N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf en de bestuurders van Stichting Administratiekantoor van aandelen N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf verklaren hiermede dat naar hun gezamenlijk oordeel is voldaan aan de ten aanzien van de onafhankelijkheid van de bestuurders van de Stichting Administratiekantoor van aandelen N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf gestelde eisen in Bijlage X bij het Fondsenreglement van de Amsterdam Exchanges N.V. te Amsterdam.

Directie N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf

**Bestuur Stichting Administratiekantoor van aandelen
N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf**

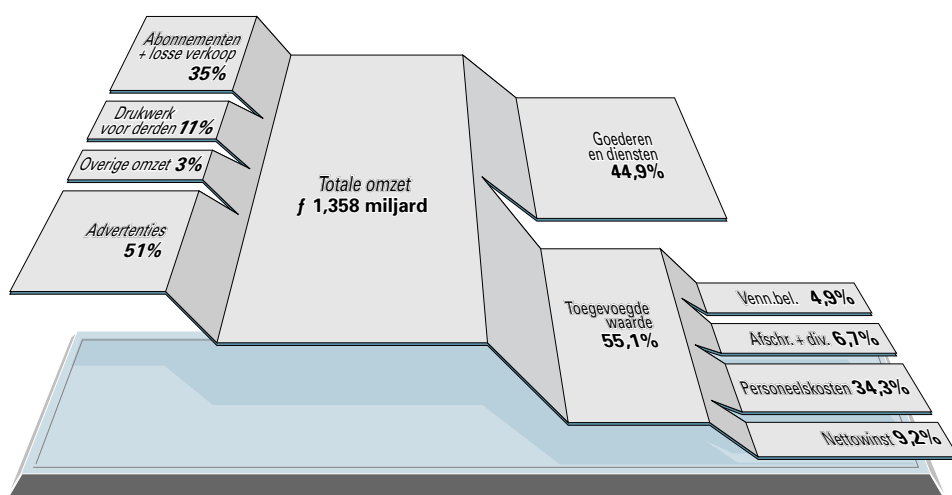
Amsterdam, april 1998.

CONCERN

Het concern heeft in 1997 met een nettowinst van f 124,7 miljoen een nieuw hoogtepunt bereikt. De nettowinst is in 1997 toegenomen met 47,4% ten opzichte van het in 1996 behaalde resultaat van f 84,6 miljoen. Over 1995 werd een nettowinst bereikt van f 101,3 miljoen.

De toeneming van het nettoresultaat is zowel te danken aan de verbetering van het bedrijfsresultaat als aan de lagere aanloopverliezen bij deelnemingen buiten de kernactiviteiten, voornamelijk commerciële televisie.

Het bedrijfsresultaat werd enerzijds beïnvloed door het wegvallen van TrosKompas en anderzijds door het meeconsolideren van de per 1 januari 1997 verworven De Gooi- en Eemlander. De toeneming van het bedrijfsresultaat is vooral te danken aan de omzetgroei voortkomend uit zowel advertenties als uit drukwerk voor derden. De loonkosten namen naast de autonome stijging in hoofdzaak toe door de groei van het aantal personeelsleden als gevolg van de overname van De Gooi- en Eemlander en De Kempen Pers. Ten laste van het bedrijfsresultaat zijn reorganisatievoorzieningen getroffen in verband met de personele gevolgen van de vorming in 1998 van de grafische divisie en de kosten van de samenvoeging van De Courant Nieuws van de Dag met De Telegraaf. Het verlies van TrosKompas heeft niet tot gedwongen ontslagen geleid.

OMZET, GOEDEREN EN DIENSTEN EN TOEGEVOEGDE WAARDE 1997

De papierinkoopprijzen waren in 1997 lager dan in 1996.

De afschrijvingen op materiële activa daalden in 1997 enigszins door gerealiseerde boekwinsten, onder andere bij verkoop van panden in Leiden en 't Gooi. Vanaf 1998 zullen de afschrijvingen weer toenemen ten gevolge van het in gebruik nemen van de per 31 december 1997 in aanbouw zijnde investeringen in Amsterdam, Heerlen en Alkmaar.

De afschrijvingen op immateriële activa zijn in hoofdzaak toegenomen door de afschrijving op de bij de verwerving van het aandelenkapitaal van De Gooi- en Eemlander betaalde goodwill.

Alle concernonderdelen hebben boven verwachting gepresteerd. De dagbladbedrijven, zowel landelijk als regionaal, behaalden betere resultaten dan in 1996. Het resultaat van zowel de tijdschriften-uitgeverij als van de huis-aan-huisbladengroep nam toe. De grafische bedrijven Biegelair & Jansen en Franken behaalden een lager resultaat dan in 1996, echter beter dan begroot.

Onder opbrengst deelnemingen is verantwoord het van Wegener Arcade N.V. in contanten opgenomen dividend over 1996, waarop in mindering is gebracht het proportionele deel van het aanloopverlies over 1997 van de deelneming in SBS6. De in 1996 ten laste van deze post getroffen voorzieningen voor de afhandeling van de deelnemingen in Sport7 en Planet Internet zijn voldoende gebleken.

Ondanks de geringe toeneming van de rentestand in het tweede halfjaar van 1997 was de rente-opbrengst lager dan in 1996 vanwege de aankoop van De Gooi- en Eemlander en de lopende meerjaren-investeringsprojecten. De rente-opbrengst zal worden verbeterd door belegging in staatsleningen van niet op korte termijn benodigde liquide middelen. In 1997 is hiermee een bescheiden begin gemaakt.

Per saldo nam de uitkomst van de financiële baten en lasten met f 17,8 miljoen toe van een negatief resultaat over 1996 van f 5,6 miljoen tot een positief resultaat over 1997 van f 12,2 miljoen.

Het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening vóór belastingen is met 34,6% toegenomen van f 137,9 miljoen in 1996 tot f 185,6 miljoen in 1997.

De procentuele vennootschapsbelastingdruk op het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening wordt beïnvloed door het niet-fiscaal verrekenbaar zijn van ten laste van het resultaat gebrachte afschrijvingen op goodwill en aanloopverliezen bij deelnemingen. Het per 1 januari 1997 vervallen van de zogenaamde 'Oortse' kostencorrecties hebben een gunstige invloed op de te betalen vennootschapsbelasting. Het sinds 1994 lopende verschil van inzicht met de belastingdienst over de toepassing van het ijzeren-voorraadstelsel inzake grondstoffen is ook in 1997 niet opgelost. In februari 1998 heeft de belastingdienst zijn visie kenbaar gemaakt, een standpunt dat niet wordt gedeeld. De jaarrekening is evenals voorgaande jaren opgesteld in de verwachting dat het waarderingssysteem volledig zal worden gecontinueerd. De kern van het ijzeren-voorraadstelsel is uitstel van belastingbetaling en heeft geen invloed op het gepubliceerde resultaat.

Het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening ná belastingen is met 40,1% toegenomen van f 86,0 miljoen in 1996 tot f 120,5 miljoen in 1997.

Het buitengewoon resultaat ná belastingen steeg van f 1,4 miljoen negatief in 1996 tot f 4,2 miljoen positief in 1997. Onder de buitengewone baten zijn verantwoord het minderheidsbelang van derden in het resultaat van Media Groep West B.V. en de eenmalige vrijval van een deel van de gevormde voorziening voor aanvulling boven het CAO-loon ten gevolge van een verandering van de VUT-regels. Als buitengewone last is verantwoord een voorziening inzake out-of-pocket-kosten betreffende de samenvoeging van De Courant Nieuws van de Dag met De Telegraaf in februari 1998.

Na verrekening van het buitengewone resultaat is de nettowinst toegenomen met 47,4% van f 84,6 miljoen in 1996 tot f 124,7 miljoen in 1997. Per aandeel van f 0,50 nominaal is de nettowinst gestegen van f 1,61 in 1996 tot f 2,37 in 1997. De cash-flow is gestegen van f 190,5 miljoen in 1996 tot f 238,3 miljoen in 1997.

Corporate Governance

De visie van N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf op de aanbevelingen van de commissie-Peters inzake Corporate Governance is in dit jaarverslag opgenomen (zie pagina 55 e.v.).

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is toegenomen van f 767,5 miljoen per eind 1996 tot f 852,6 miljoen eind 1997.

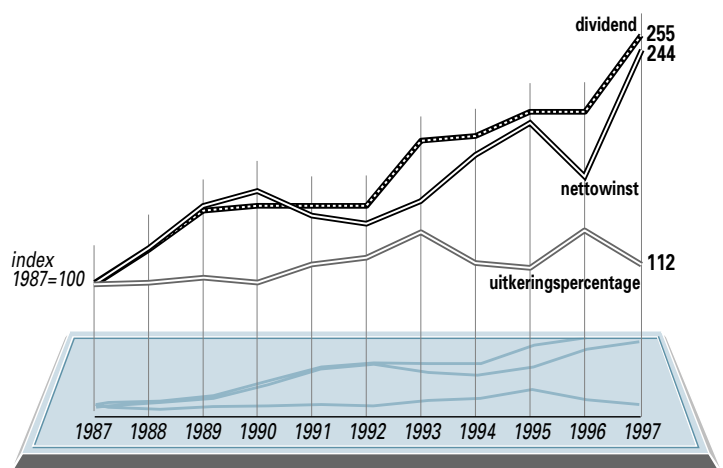
De toeneming van het eigen vermogen ad f 85,1 miljoen is per saldo tot stand gekomen door:

- de toevoeging aan de overige reserves zoals voorgesteld in de winstverdeling over 1997;
- de toevoeging aan de overige reserves van het aandeel in de toeneming van het eigen vermogen van Wegener Arcade N.V.

Het eigen vermogen per aandeel van f 0,50 nominaal is toegenomen van f 14,62 per eind 1996 tot f 16,24 ultimo 1997.

Het aandelenkapitaal bestaat uit 52.499.200 gewone aandelen en 960 prioriteitsaandelen van f 0,50 nominaal. Van de gewone aandelen zijn per 31 december 1997 24.483.584 stuks gecertificeerd, zijnde 46,6%. Eind 1996 was 46,2% gecertificeerd.

Er bestaat geen voornemen tot inkoop van eigen aandelen.

VERLOOP INDEX UITKERINGSPERCENTAGE, NETTOWINST EN DIVIDEND

Dividendvoorstel

Wij stellen voor het dividend over 1997 vast te stellen op f 0,84 per aandeel van f 0,50 nominaal, hiermee wordt 35,4% van de winst uitgekeerd.

Over 1996 werd een dividend betaald van f 0,68 per aandeel van f 0,50 nominaal, zijnde een uitkeringspercentage van 42,2%.

De voorziene tijdelijke daling van het nettoresultaat over 1996 heeft het dividendbeleid niet aangetast, waarbij eenmalig een uitkeringspercentage van boven de 40% aanvaardbaar werd geacht.

Concernstrategie

Algemeen

De kernactiviteit van het concern is eerder omschreven als het uitgeven van dagbladen, weekbladen en tijdschriften in de Nederlandse taal. Alle noodzakelijke disciplines hiertoe behoren tot de kernactiviteit, waaronder de technische vervaardiging. De uitgeversfunctie beperkt zich niet tot papier. Andere vormen zoals elektronische en audiovisuele middelen passen hier ook in.

In 1997 is het besluit genomen aan de kernactiviteit een tweede hoofdactiviteit toe te voegen, namelijk technische vervaardiging voor derden, hetgeen tot dusver een afgeleide was van de technische vervaardiging van eigen producten. Met de vorming van de Biegelaar Groep is aan deze uitbreiding van de kernactiviteiten gestalte gegeven. Het is de ambitie van de Biegelaar Groep om, in omzet gemeten, tot de grote aanbieders van drukwerk in Nederland te behoren. Een verdere versterking van de grafische divisie door middel van één of meer binnen- en/of buitenlandse overnemingen of samenwerkingsverbanden is op den duur niet uitgesloten. Ter behoud van het karakter van het concern zal het aandeel van de grafische activiteiten niet meer dan een minderheid van de concernomzet bedragen.

Met deze kernactiviteiten wordt een geleidelijke groei van omzet en resultaat nagestreefd. Vooralsnog wordt deze groei gezocht binnen Nederland zowel door autonome groei als door overnemingen. Tevens zal onderzoek worden gedaan naar expansiemogelijkheden buiten Nederland in de vorm van overnemingen en/of joint ventures op die gebieden waarin het concern ervaring heeft opgebouwd.

Daarnaast is het beleid gericht op het verbeteren van de winstgevendheid door het optimaliseren van de activiteiten en het realiseren van synergie. Als voorbeelden voor het afgelopen boekjaar kunnen in dit verband worden genoemd de gezamenlijke bezorging van enkele door het concern uitgegeven dagbladen respectievelijk de integratie van De Gooi- en Eemlander in het concern.

Financieringsbeleid

De onderneming is gericht op financiering uit eigen middelen. Investerings en overnemingen worden gedaan met in de onderneming aanwezige middelen, hetgeen het aanhouden van een relatief hoge liquiditeit tot gevolg heeft. Deze liquide middelen worden risicomijdend belegd in deels korte, deels lange-termijndeposito's en/of obligaties. Uitbreiding van het aandelenkapitaal dan wel inkoop van eigen aandelen wordt niet overwogen.

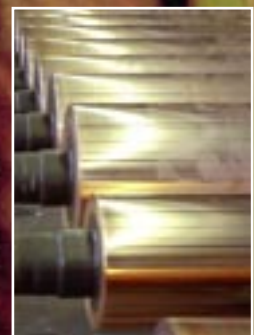
Dividendbeleid

Het dividendbeleid is gericht op een stabiele uitkering in contanten waarbij een geleidelijke verhoging van het dividend wordt nagestreefd. In het dividendvoorstel worden de verwachte resultaten van het volgende jaar meegewogen. Een tijdelijke daling van de winst hoeft derhalve niet direct het uit te keren dividend aan te tasten.

Diepdruk is één van de drukprocédés en heeft, zoals de naam reeds aangeeft, het te drukken beeld in een koperen cilinder gegraveerd.

De prepress is identiek aan de andere drukprocédés, echter met eigen specificaties. De totale voorbereiding inclusief de vormvervaardiging (drukcilinder) is gedigitaliseerd.

Vanwege zijn eindeloze cilinder, de slijtvaste vorm, de optimale reproduceerbaarheid en de mogelijkheid tot het drukken van grote aantallen pagina's in één vorm is diepdruk uitermate geschikt voor drukopdrachten met grote aantallen pagina's in grote oplagen.

Schaalvergroting

In 1997 werden de activiteiten van het concern uitgebreid met:

- de verwerving per 1 januari van de aandelen Houdstermaatschappij De Gooi-en Eemlander B.V., uitgeefster van een regionaal dagblad en huis-aan-huisbladen in 't Gooi en Almere. Tevens worden in 't Gooi kabelkranten geëxploiteerd;
- de overneming per 1 februari van De Kempen Pers B.V. door Uitgeversmaatschappij De Trompetter B.V., deel van de Limburgs Dagblad-groep. De Kempen Pers geeft huis-aan-huisbladen uit in en om Eindhoven;
- de aankoop per 1 juli van de huis-aan-huisbladen Het Nieuws- en Advertentieblad voor Alphen aan den Rijn en omgeving en De Proosdijlander in de Ronde Venen door de Hollandse Huis-aan-huisbladen Combinatie B.V.;
- de overneming per 1 september van zondagsbladen in Beverwijk, IJmuiden, Haarlem, Haarlemmermeer en Amstelland. Per 2 januari 1998 is Uitgeverij HET B.V. te Leiden overgenomen. HET geeft in Leiden en omstreken een zondagsblad uit.
- het ontwikkelen van de nieuwe special-interest-bladen BuitengeWoon en Personal Finance, die na de proefuitgaven in 1997, in 1998 ieder vijf- à zesmaal zullen verschijnen.

Daartegenover zijn:

- de huis-aan-huisbladenactiviteiten van Handelspost per 1 juli verkocht aan Wegener Arcade N.V.

Grafische divisie

Per 1 januari 1998 is de bundeling van de voor derden werkende grafische bedrijven operationeel geworden onder de naam Biegelaar Groep te Maarssen. In de Biegelaar Groep zijn bijeengebracht de reeds tot het concern behorende bedrijven Biegelaar en Jansen B.V. te Maarssen, Franken B.V. te Deventer, Drukkerij Van Ketel B.V. te Schagen en Eldee Offset te Heerlen. Drukkerij Van Ketel maakte deel uit van de Hollandse Huis-aan-huisbladen Combinatie B.V. en Eldee Offset was een activiteit van Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. Begin 1998 is een intentieverklaring inzake de overneming van het Nederlands Drukkerij Bedrijf B.V. te Zoeterwoude getekend; deze onderneming zal aan de grafische divisie worden toegevoegd. Eldee Offset zal worden gesloten; de drukopdrachten van concernuitgaven zullen te zijner tijd worden overgeheveld naar het Nederlands Drukkerij Bedrijf.

Het aanbod aan de markt van drukwerk voor derden door de Biegelaar Groep bestaat uit diepdruk, offset-rotatie (heatset), vellen-offset en grafische afwerking, een en ander in een strategische verhouding.

Het is de ambitie van de Biegelaar Groep om in omzet gemeten tot de grote aanbieders van drukwerk in Nederland te behoren. Een verdere versterking van de grafische divisie door middel van één of meer binnen- of buitenlandse overnames of samenwerkingsverbanden is op den duur niet uitgesloten.

Milieu

Het krantenproductiebedrijf is in beginsel geen zwaar milieubelastend bedrijf, desalniettemin is de zorg voor het milieu belangrijk en behoeft een structureel beleid. Daartoe is een milieubeleidsverklaring opgesteld.

Het milieubeleid heeft zich in 1997 vooral gericht op:

- registratie van afval;
- registratie van energieverbruik door middel van het opzetten van een Energie Management Systeem;
- controle en aanpassing van het riool;
- controle van ondergrondse opslagtanks;

- bepaling van het NOx-gehalte in de uitstoot van de stookinstallaties;
- vervanging van schoonmaakmiddelen voor de drukpersen;
- terugdringing van CFK's in koelinstallaties.

Een volgende stap in het beleid is de invoering van een bedrijfsmilieuzorgsysteem door onder meer het per afdeling invoeren van productinformatiebladen over de gebruikte stoffen.

In het nieuwe kantoorgebouw wordt veel zorg besteed aan beperking van het energiegebruik, onder andere door het plaatsen van een warmtekoppelingsinstallatie.

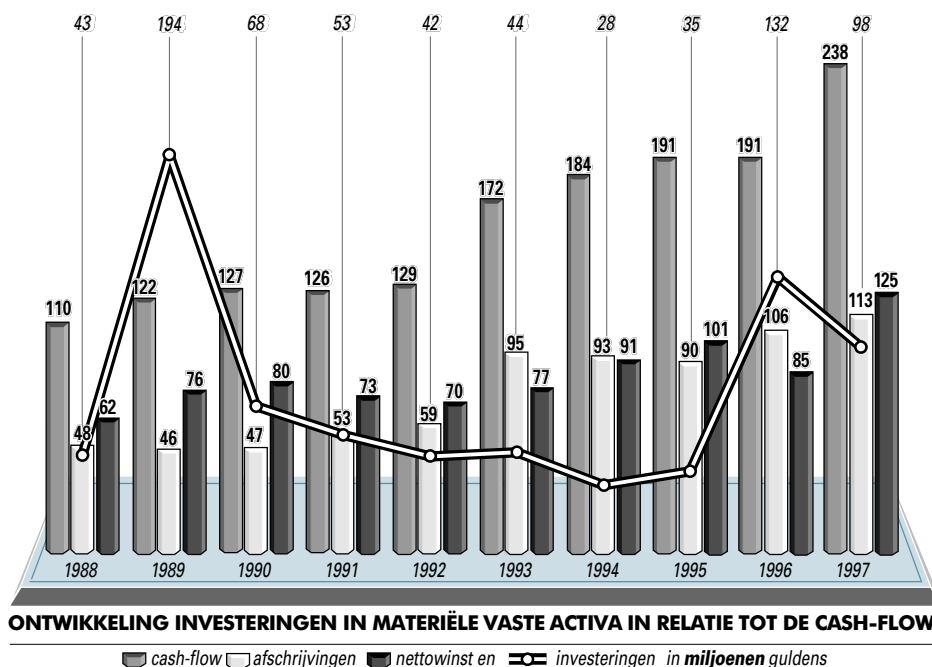
Aan buitenlandse papierfabrikanten is de verplichting opgelegd bij de fabricage van papier geen gebruik te maken van hout uit oerbossen. Overheid, papier fabricerende en verwerkende industrie, collecterende handel en uitgevers hebben een convenant gesloten tot verdergaande recycling van papier. Onder de omstandigheid dat de kostprijs van het verzamelen van oud papier de marktprijs overtreft, leidt dit tot een substantiële kostprijsverhoging van papier.

Investerings

In 1997 is voortgegaan met de in eerdere jaren ingezette investeringsplannen. Bij alle werkmatschappijen is begonnen met de controle en de voorbereiding op aanpassing van bedrijfskritische systemen in verband met het jaar 2000.

Amsterdam

Het voormalige drukkerijgebouw Donauweg is verbouwd en in gebruik genomen als gebouw Amerika, genoemd naar een van de oude persen op de Nieuwezijds Voorburgwal. In dit gebouw zijn thans vooral werkplaatsen en hulpdiensten gehuisvest.

De bouw van het nieuwe kantoorpand nadert de voltooiing. Medio 1998 zal het gebouw in gebruik worden genomen. Afdelingen die elders in gehuurde ruimtes zijn ondergebracht, zullen dan weer op het eigen terrein zijn gehuisvest, waardoor thans gescheiden activiteiten weer bijeen worden gebracht. Door verhuizing van de nu in het huidige kantoorgebouw gevestigde afdelingen ontstaat in dit gebouw ruimte voor herindeling.

In 1998 zal een programma van eisen worden opgesteld voor noodzakelijk groot onderhoud aan het huidige kantoorgebouw.

Heerlen

De bouwactiviteiten voor een nieuwe pershal op het terrein van het Limburgs Dagblad zijn zo ver gevorderd dat begin 1998 begonnen is met de installatie van de nieuwe pers, die in de loop van dit jaar in gebruik zal worden genomen. De pers is tijdens de bestelperiode met twee druktorens uitgebreid. Op deze pers zal te zijner tijd een deel van De Telegraaf-oplage, vooral bestemd voor het buitenland en het zuiden van het land, worden gedrukt.

Eind 1997 is een nieuw elektronisch redactietekst- en pagina-opmaakstelsel gecontracteerd dat eind 1999 operationeel zal zijn.

Alkmaar

De uitbreiding van de krantenpers is begin 1998 voltooid, waardoor een vergroting van onder meer de kleurcapaciteit is gerealiseerd. De grond en het pand van het naast het gebouw van de Verenigde Noordhollandse Dagbladen gelegen Energiebedrijf Noord-West (voormalig PEN) zijn eind 1997 aangekocht. Hierdoor is het mogelijk Drukkerij Noordholland en uitgeverij Noorderpers (thans in Hoorn gevestigd) op het complex te huisvesten. De oplevering van het elektronische paginaproductie- en opmaakstelsel heeft enige vertraging opgelopen door software-problemen. Het stelsel wordt medio 1998 in gebruik genomen.

Leiden/Hilversum

Het complex Witte Singel te Leiden en diverse overbodig geworden gebouwen in 't Gooi zijn verkocht. Voor Dagblad De Gooi- en Eemlander B.V. is nieuwe huisvesting gezocht; begin 1998 is voor de termijn van ten minste vijf jaar een pand in Hilversum gehuurd. De huidige panden zullen te zijner tijd worden verkocht.

Hoorn

Voor B.V. Drukkerij Noordholland te Hoorn bestaat het voornemen deze rond de eeuwwisseling te vestigen in Alkmaar op het terrein van de drukkerij van de Hollandse Dagbladcombinatie B.V. Met deze verplaatsing wordt de stand-alone-situatie verlaten en wordt synergie nagestreefd. De investeringsplannen worden uitgewerkt; de adviesaanvraag is bij de ondernemingsraad van B.V. Drukkerij Noordholland/B.V. Noorderpers in behandeling.

Maarsse

Eind 1997 is overeenstemming bereikt over de aankoop van een aanpalend gelegen terrein, dat in 1998 in bouwrijpe staat zal worden opgeleverd. Deze uitbreiding is onder andere nodig voor toekomstige strategische investeringen in druk- en afterpress-activiteiten.

Verplichtingen

In 1997 werden investeringsverplichtingen in materiële vaste activa aangegaan voor een bedrag van in totaal f 97,6 miljoen (exclusief BTW), waarvan in 1998 en navolgende jaren nog f 41,7 miljoen moet worden betaald. Betalingen op de in 1997 en voorgaande jaren aangegane verplichtingen bedragen in 1997 f 120,0 miljoen (exclusief BTW).

Omzet

De geconsolideerde concernomzet is met 5,8% toegenomen van f 1.283,2 miljoen in 1996 tot f 1.357,8 miljoen in 1997. De nieuw verworven activiteiten zijn vanaf de overnamedatum meegeconsolideerd. Handelspost Beheer B.V. is tot 1 juli meegeconsolideerd. Van grote invloed was het uit het concern verdwijnen van TrosKompas en de TV-krant, hetgeen goeddeels werd gecompenseerd door de verwerving van De Gooi- en Eemlander. De autonome omzetgroei van de in 1996 reeds in het concern aanwezige activiteiten bedroeg 6,1%.

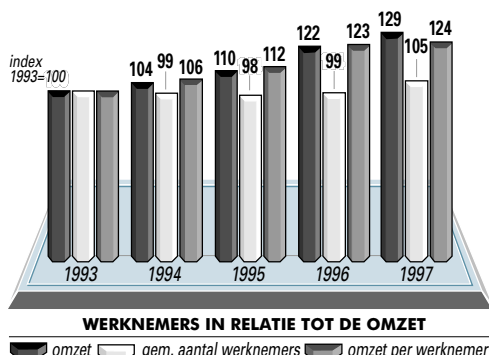
De toeneming van de omzet bestond voor f 63,4 miljoen uit advertentie-inkomsten en voor f 23,7 miljoen uit drukwerk voor derden, terwijl de oplage-inkomsten f 11,3 miljoen lager waren. De overige opbrengsten, waaronder verspreiding voor derden, daalden met f 1,2 miljoen. In 1997 bestond de concernomzet voor f 688,4 miljoen (51%) uit advertentie-inkomsten en voor f 471,3 miljoen (35%) uit oplage-inkomsten. Drukwerk voor derden droeg f 150,1 miljoen, zijnde 11%, en overige opbrengsten droegen f 48,0 miljoen, zijnde 3%, bij aan de concernomzet.

In 1996 was de samenstelling respectievelijk f 625,0 miljoen, f 482,6 miljoen, f 126,4 miljoen, en f 49,2 miljoen, ofwel 49%, 37%, 10% en 4%.

De bronnen van de omzet waren :
(x f 1 miljoen)

	1996		1997	
Dagbladen	840,3	66%	915,9	68%
Huis-aan-huisbladen	119,7	9%	136,9	10%
Tijdschriften	143,9	11%	100,8	7%
Drukwerk voor derden	126,4	10%	150,1	11%
Overige activiteiten	52,9	4%	54,1	4%
	1.283,2	100%	1.357,8	100%

De omzet uit dagbladen nam, mede door de toevoeging van De Gooi- en Eemlander, toe met 9%, uit huis-aan-huisbladen met 14,4%, uit drukwerk met 18,8% en uit overige activiteiten met 2,2%. De omzet uit tijdschriften daalde door het verlies van TrosKompas/TV-krant met 30%. Voor de concernomzet is in 1997 1,3% naar EU-landen geëxporteerd, in 1996 was dit 1,7%. In 1997 is tevens voor f 12,6 miljoen naar overige Europese landen geëxporteerd.

In 1997 waren, in full-time eenheden gerekend, gemiddeld 4350 personen in het concern werkzaam. In 1996 waren dit gemiddeld 4.129 man/vrouwjaren. De toeneming in 1997 is voor het overgrote deel veroorzaakt door toevoeging van De Gooi- en Eemlander aan het concern; de voor TrosKompas/TV-krant werkzame personen werden in het concern herplaatst. De gemiddelde omzet per werknemer nam toe met 0,4% van f 310.800 in 1996 tot f 312.100 in 1997.

De afgelopen vijf jaar ontwikkelden de omzet, het gemiddeld aantal man/vrouwjaren en de gemiddelde omzet per werknemer zich als volgt:

	1993	1994	1995	1996	1997
Concernomzet x f 1 miljoen	1.049	1.093	1.152	1.283	1.358
Gemiddeld aantal man/vrouwjaren	4.157	4.100	4.083	4.129	4.350
Gemiddelde omzet per werknemer x f 1.000	252,3	266,5	282,0	310,8	312,1

Werkgelegenheid

Per 31 december 1997 waren 4.901 personen in dienst van het concern. Het aantal deeltijdkrachten hierin bedroeg 1.125. Na omrekening van de deeltijdkrachten tot volledige werktijd bedroeg de werkgelegenheid in het gehele concern 4.384 man/vrouwjaren. Eind 1996 waren 4.599 personen in dienst van het concern, van wie 1.053 in deeltijd, in man/vrouwjaren uitgedrukt 4.125. De groei van het aantal personeelsleden wordt per saldo grotendeels verklaard door de toevoeging aan het concern van Dagblad De Gooi- en Eemlander B.V., De Kempen Pers B.V. en diverse zondagsbladen, verminderd met de personeelsleden van Handelspost Beheer B.V.

Mede door de reorganisatie inzake De Courant Nieuws van de Dag in begin 1998 en de maatregelen bij De Telegraaf Tijdschriften Groep B.V. zal een ingetogen personeelsaannamebeleid onvermijdelijk zijn.

CAO's

Per 1 februari 1997 zijn de diverse grafische CAO's ondergebracht in een mantel-CAO, de Grafimedia-CAO, met sectorafspraken. De primaire arbeidsvoorwaarden blijven op centraal niveau, een aantal andere zaken zal decentraal worden behandeld.

Een van de meest ingrijpende zaken op bedrijfsniveau is de HIF, Herindeling Functies, waarbij alle functies in het bedrijf opnieuw omschreven en ingedeeld moeten worden.

De Grafimedia-CAO kent een structurele loonsverhoging per 1 februari 1997 van 3% en per 1 februari 1998 van 2,5%. De CAO voor dagbladjournalisten gaf per 1 september 1997 een loonsverhoging van 2,5%, voor de huis-aan-huisbladjournalisten werd per 1 januari 1997 1,25% en per 1 juli 1,25% overeengekomen.

De VUT-regeling in de CAO's werd ingrijpend gewijzigd. De bestaande regeling van uittreden op 60-jarige leeftijd met een behoud van nagenoeg 100% van het netto-inkomen is met een overgangperiode van twintig jaar tot 2017 veranderd in een regeling, waarbij men als maximum na veertig jaar werkzaam te zijn geweest in de bedrijfstak op 62-jarige leeftijd kan uittreden met behoud van 70% van het netto-inkomen.

AMSTERDAMSE BEDRIJVEN

Pensioenfondsen

De matige inflatie en de gestegen beurskoersen hebben 1997 voor de Stichting-Telegraafpensioenfonds 1959 tot een financieel goed jaar gemaakt. Het belegd vermogen steeg in 1997 met f 100 miljoen tot f 627 miljoen. De reserve niet-gerealiseerde koersverschillen nam toe van f 94 miljoen tot f 148 miljoen.

De pensioenen en pensioenaanspraken werden verhoogd met 2,1%, zijnde de inflatie over 1996. De pensioenpremie werd gehandhaafd op 4,5% van de pensioengrondslag. De gepensioneerden zullen in 1998 een buitengewone uitkering ontvangen van 9% van het jaarpensioen.

ARBO

Naast het inmiddels operationeel zijnde ziekteverzuimbeleid en het arbeidsgezondheidskundig spreekuur in samenwerking met KLM Arbo Services heeft in 1997 de Risico-Inventarisatie en Evaluatie (RIE) een centrale plaats gekregen. Begin 1998 zijn de RIE's gereedgekomen van een aantal bijkantoren en van de drukkerij aan de Plimsollweg. De RIE's behoeven de goedkeuring van de ARBO-dienst.

Het ziekteverzuim is toegenomen van 4,9% in 1996 tot 5,4% in 1997, welke toeneming door een griepgolf in het laatste kwartaal van 1997 is veroorzaakt.

Met het opzetten van een verplichte BedrijfsHulpverleningsorganisatie (BHV) is een aanvang gemaakt. Een BHV dient te kunnen inspelen op van binnen of buiten komende calamiteiten. Het eigen opleidingscentrum TOTC is gecertificeerd om de medewerkers de noodzakelijke opleiding te geven.

Ondernemingsraad

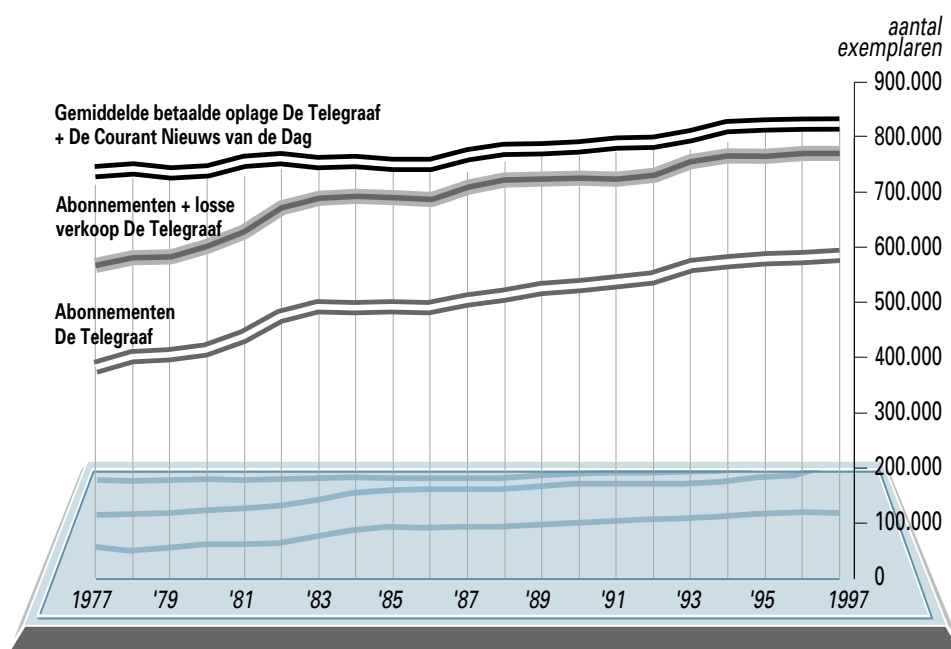
De invloed en de werkzaamheden van de ondernemingsraad zullen in de toekomst, onder meer als gevolg van de invoering van de nieuwe Grafimedia-CAO, toenemen, omdat voor de in deze CAO naar het decentrale overleg verwezen zaken de ondernemingsraad het meest geëigende orgaan is.

Het overleg was in 1997 onveranderd goed en constructief, gebaseerd op een jarenlange vertrouwensrelatie tussen directie en raad.

DAGBLADBEDRIJF

Betaalde oplage

Begin 1998 is de samenvoeging van De Courant Nieuws van de Dag en De Telegraaf bekendgemaakt. De Courant is opgericht in 1893 en in 1923 gefuseerd met Het Nieuws van den Dag. De Courant Nieuws van de Dag bestond sinds 1985 uit een ochtend- en een middageditie in Amsterdam en omgeving en in Almere. De oplage van de ochtendeditie was in de loop van de jaren groter geworden dan de middageditie. Op 30 september 1997 moest bij de jaarlijkse publicatie van de oplagecijfers ten behoeve van de advertentiemarkt een oplageverlies van 2.250 tot 53.600 worden gemeld. Na een jarenlang slijtageproces was de ochtendeditie niet langer in staat het teruglopen van de middageditie te compenseren.

ONTWIKKELING BETAALDE OPLAGE

Per 16 februari 1998 is de abonnee van De Courant Nieuws van de Dag een abonnement op De Telegraaf aangeboden. De conversie is volgens verwachting verlopen; per 31 maart 1998 bedraagt de betaalde oplage van De Telegraaf meer dan 800.000.

Voor De Telegraaf kon per 30 september 1997 een betaalde oplage van 762.400 worden gepubliceerd, een toeneming van 2.400 ten opzichte van september 1996. Deze toeneming was geheel te danken aan de abonnementengroei. De losse verkoop ondervond ook in 1997 afzetproblemen, die deels werden veroorzaakt door incidentele factoren.

De gezamenlijke betaalde oplage van De Telegraaf/De Courant Nieuws van de Dag bedroeg per 30 september 1997 816.000 exemplaren, een stijging van 150. Per eind 1997 was de betaalde oplage hoger dan een jaar eerder.

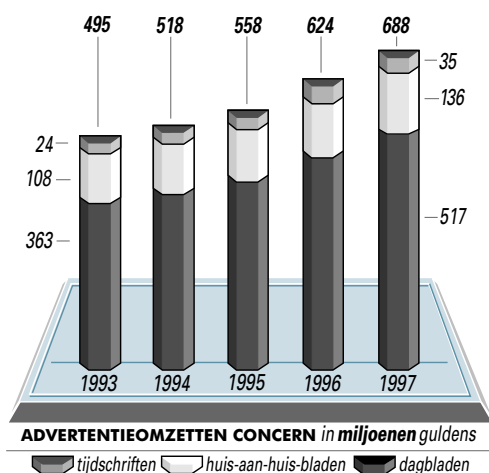
De betaalde oplage van de Nederlandse dagbladen tezamen is volgens publicatie van het CEBUCO per 30 september 1997 nauwelijks gewijzigd, namelijk een daling van 1.020 tot 4.752.791.

Naar verwachting zal in 1998 overeenstemming worden bereikt over wijziging van de publicatie van oplagecijfers. Met inbegrip van de door de dochterondernemingen uitgegeven regionale dagbladen bedraagt per 30 september 1997 het aandeel van het concern in de totale betaalde oplage 25,4% tegen 25,5% in 1996.

Distributie en bezorging

De Arbeidsinspectie heeft in 1997 enkele malen controles uitgevoerd naar de legaliteit en leeftijd van bezorgers. In 1998 zullen deze inspecties en de controles naar het voldoen aan de ARBO-eisen van de agentschappen, frequenter worden uitgevoerd, hetgeen voor de krantenbedrijven een belangrijk punt van aandacht en zorg zal zijn.

Het systeem van centraal registreren en coördineren van bezorgklachten is in 1997 in gebruik genomen. De hieruit verkregen informatie maakt het mogelijk een slagvaardiger beleid te voeren. Een onderzoek naar het gezamenlijk vervoeren en bezorgen van De Telegraaf en het Noordhollands Dagblad is ingezet. Het gezamenlijk vervoer naar Texel is reeds gerealiseerd.

Advertenties

De advertentie-omzet van De Telegraaf/De Courant Nieuws van de Dag nam met 8,7% toe tot f 394,4 miljoen. Deze toename is tot stand gekomen dankzij een volumestijging en aanpassing van de tarieven aan de kosten en de oplage.

Voorts werd een beperkte prijsdifferentiatie aangebracht tussen de zaterdagkrant en de doordeweekse uitgaven. Het kleurgebruik in advertenties nam opnieuw toe. Het advertentievolume van De Telegraaf nam toe met 1,6%, vooral dankzij een toename van de personeelsadvertenties met 26,8% en een toename van de categorie nationale merken en diensten met 1,2%. In 1996 namen deze advertentiesoorten toe met respectievelijk 16,7% en 10,3%. De categorie lokale merken en diensten bleef in 1997 opnieuw achter. Het aantal geplaatste Speurders daalde met 4,8% tot 906.635; het aantal Speurderpagina's daalde met 1,0%, omdat het gemiddelde aantal geplaatste regels per Speurder toenam. De Speurderomzet steeg met 4,3%.

Bij de landelijke dagbladen tezamen daalde het volume van gerubriceerde advertenties met 2,5%. De Telegraaf/De Courant Nieuws van de Dag hebben in dit marktsegment een aandeel van 47,8%.

Het totale advertentievolume van de landelijke dagbladen tezamen nam in 1997 toe met 3,9%, hetgeen voornamelijk te danken was aan de toename van de personeelsadvertenties.

Het advertentievolume van De Courant Nieuws van de Dag daalde met 2,6%. De in combinatie met De Telegraaf geplaatste Speurders maken voor 67,2% deel uit van het advertentievolume in De Courant Nieuws van de Dag.

Het advertentievolume van de Nederlandse landelijke en regionale dagbladen tezamen nam met 3,3% toe. De bruto-advertentie-omzet van de dagbladen tezamen steeg volgens raming van de Groep Nederlandse Dagbladpers van het Nederlands Uitgeversverbond met circa 10% tot f 2.046 miljoen.

Het aandeel van het Telegraaf-concern in de totale advertentie-omzet bedroeg volgens de raming over 1997 25,3% tegenover 25,5% in 1996.

De collectieve prijsverhoging van de advertentietarieven bedroeg per 1 januari 1998 2,25%.

Prijsbeleid

De mededingingswetgeving verbiedt onder andere collectieve prijsregelingen. De Nederlandse dagbladen hebben vier jaar geleden een ontheffingsverzoek ingediend, omdat een collectief prijsaanpassingsbeleid van cruciaal belang is voor de instandhouding van de pluriformiteit van de dagbladpers en vanwege het feit dat de concurrentie zich meer toespitst op de redactionele inhoud en richting van de krant. Aantoonbaar is de zorgvuldigheid waarmee de dagbladen in de afgelopen decennia het gezamenlijke prijsaanpassingsbeleid hebben gehanteerd.

Na een negatief advies van de Commissie Economische Mededinging heeft de minister van Economische Zaken op 13 oktober 1997 een tijdelijke ontheffing tot 1 juli 1999 voor dagbladabonnementen verleend op het verbod op horizontale prijsbinding. Geen ontheffing werd verleend voor horizontale prijsregelingen inzake advertenties, inclusief de internationaal gebruikelijke 15%-regeling voor de door de ROTA erkende reclame-adviesbureaus. De minister heeft onder druk van de Tweede Kamer met ingang van 1 januari 1998 een ontheffing op het verbod van verticale prijsbinding verleend tot 2003.

Het Nederlands Uitgeversverbond heeft bezwaar aangetekend tegen het besluit van de minister. Deze bezwaarschriftprocedure kent een opschortende werking, zodat de huidige prijsregelingen voorlopig nog in stand kunnen blijven.

De Telegraaf-i

De Internet-editie van De Telegraaf is in 1997 uitgegroeid tot één van de populairste sites in Nederland. De Telegraaf-i trok in december 1997 ruim driemaal zoveel bezoekers als een jaar daarvoor. De advertentie-omzet liet een evenredige groei zien. De stijging is enerzijds het gevolg van een toenemend aantal Internet-aansluitingen in Nederland en is anderzijds te danken aan redactionele uitbreiding van De Telegraaf-i, waaronder De Weerkamer, die in samenwerking met het KNMI is opgezet. Ook de eerste maanden van 1998 tonen een continue groei in het aantal opgevraagde pagina's.

Redactie

In de loop van 1997 zijn in de wekelijkse bijlage Weekeinde twee pagina's opgenomen met informatie over films die in de komende week op de televisie te zien zijn. Uit onderzoek blijkt de waardering van de lezers voor deze service.

Het voornemen om de TV-programmagegevens van de NOS en de HMG van de gehele week op te nemen, kon nog niet worden gerealiseerd. De Telegraaf heeft op 2 januari 1998 een klacht ingediend bij de NMa (Nederlandse Mededingingsautoriteit) tegen de NOS en de HMG op grond van misbruik van een economische machtspositie. In haar voorlopige rapport heeft de NMa geconcludeerd dat er sprake is van een economische machtspositie. De juridische acties in dezen duren voort.

Het aantal redactiepagina's nam in 1997 opnieuw toe. Enige wekelijkse pagina's werden heringedeeld, waarbij het desbetreffende nieuws in geconcentreerde vorm bij elkaar werd gebracht.

De digitale fototechniek werd verder verbeterd en uitgebreid; in november werden voor het eerst actuele foto's direct via een satelliet naar de fotoredactie in Amsterdam gezonden.

DE TELEGRAAF TIJDSCHRIFTEN GROEP

De Telegraaf Tijdschriften Groep B.V. (TTG) heeft, ondanks het gemis van de exploitatie van TrosKompas/TV-krant in 1997, een beter resultaat behaald, hetgeen enerzijds te danken was aan toeneming van de inkomsten en anderzijds aan kostenreducties bij de overige titels.

Privé

In 1997 bestond Privé twintig jaar. Mede door besparing in de technische vervaardigingskosten is het resultaat van Privé in 1997 aanzienlijk toegenomen. Dit was mogelijk door een wijziging in de toegepaste techniek. Het abonnementenbestand van Privé nam toe, de losse verkoop daalde opnieuw enigszins. In de dalende markt voor entertainment-bladen verstevigde Privé zijn marktaandeel. De Vlaamse editie is per 1 januari 1997 beëindigd; in België wordt thans weer de Nederlandse versie geleverd. De daling van de losse verkoop in vergelijking met die van de speciale Vlaamse uitgave bleef beperkt.

Special-interest-bladen

Het resultaat van de special-interest-bladen nam in het tweede exploitatiejaar toe, vooral dankzij een toeneming van de advertentie-opbrengst. De vormgeving van Autovisie onderging een restyling. In samenwerking met SBS6 zijn dertien afleveringen van het televisieprogramma 'De zesde versnelling' geproduceerd. Een initiatief dat zowel op de kijkers- als de adverteerdersmarkt bleek aan te slaan. Met een aantal andere TTG-titels zullen dergelijke initiatieven eveneens worden opgezet. De sterke positie van Elegance op de glossy-bladenmarkt heeft zich verder verstevigd. De restyling van de vormgeving van MAN bracht vooral een positieve reactie op de advertentiemarkt teweeg. De betaalde oplage was stabiel. MAN vierde het 25-jarige bestaan met een jubileumnummer. Het jongerenblad Hitkrant heeft zich in dit turbulente marktsegment goed staande gehouden.

Hitkrant bestond in 1997 twintig jaar. De recessie in de CD-markt kwam voor het muziekblad OOR tot uitdrukking in een daling van de advertentie-inkomsten. Residence vierde in 1997 het tienjarige bestaan en heeft op alle fronten goed gepresteerd.

In 1997 is Personal Finance in eigen beheer ontwikkeld en als bijlage bijgesloten bij Elegance, MAN en Residence. In 1998 zal het blad als zelfstandige uitgave verschijnen.

Body & Beauty werd in 1997 gerestyled tot een glossy blad. De ontwikkelingen bleven achter op de verwachtingen, zodat deze titel in 1998 uit de markt is genomen.

Sportbladen

De resultaten in de groep sportbladen maakten in 1997 wijziging van de organisatie onvermijdelijk, met een structureel ander kostenpatroon als inzet, waardoor in 1998 een beter resultaat bereikt moet kunnen worden.

Het contract met NEVOBO/TVN inzake Volleybal Magazine is met ingang van 1998 niet verlengd. De frequentie van Tennis Magazine, in samenwerking met de KNLTB, werd verhoogd tot twaalf keer per jaar. De samenwerking met de KNVB werd uitgebreid door, naast het abonnementenblad Voetbal Magazine, in 1997 achtmaal het blad Voetbal Totaal gratis aan alle leden toe te zenden. Het contract met de KNHB inzake Hockey Magazine expireert per 1 juli 1998; deze uitgave zal niet worden voortgezet. De markt voor Surf Magazine krimpt steeds verder, in 1998 zal de verschijningsfrequentie worden teruggebracht tot viermaal. Het blad zal een meer glossy karakter krijgen. Het glossy uitgevoerde blad Deep voor snowboarders is in 1997 als zelfstandige titel succesvol uitgebracht. In samenwerking met de ANWB werd Schaatsen '98 op de markt gebracht dat, bij succes, een jaarlijkse uitgave kan worden.

Basis Media

Naast de realisatie van enkele nieuwe gesponsorde magazines is in 1997 het tuinblad BuitengeWoon geïntroduceerd. De resultaten van deze uitgave waren bemoedigend; in 1998 zal het blad zesmaal verschijnen.

AUDIOVISUELE ACTIVITEITEN EN ELEKTRONISCHE MEDIA

Naast de tot de kernactiviteit te rekenen De Telegraaf-*i* wordt deelgenomen in ontwikkelingen op audiovisueel gebied.

Commerciële televisie

In 1996 is een 30%-deelneming verworven in het commerciële televisiestation SBS6, dat sinds september 1995 operationeel is. Het voor een commercieel televisiestation van doorslaggevende betekenis zijnde marktaandeel in de kijkers- en adverteerdersmarkt ontwikkelt zich gestaag positief. Het aanloopverlies over 1997 was aanzienlijk lager dan verwacht. Voor 1998 wordt een positief resultaat verwacht, waarmee het totale aanloopverlies belangrijk binnen de begroting van het businessplan is gebleven.

Regionale televisie

De Hollandse Dagbladcombinatie B.V. neemt deel in het privaat/publieke TV West en het Limburgs Dagblad in het commerciële TV8 Limburg. TV West is in februari 1998 door achterblijvende resultaten in liquiditeitsmoeilijkheden geraakt. Door lokale en provinciale overheden worden in samenspraak met de aandeelhouders reddingspogingen ondernomen.

Media Groep West

Media Groep West B.V., een samenwerkingsverband tussen N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf (75%) en A2000 (25%), exploiteert onder andere NieuwsNet 9, een kabelkrant in het gebied Amsterdam en omliggende gemeentes met een bereik van ruim 500.000 huishoudens. De resultaten van deze samenwerking bleven vooralsnog achter op de begroting, mede doordat de aanvullende diensten nog onvoldoende tot ontwikkeling zijn gekomen. Media Groep West werkt onder andere voor de exploitatie van Teletekst samen met SBS6.

Radio

De positie van het lokale station Radio Amsterdam heeft zich op de luistermarkt gestabiliseerd, maar het aanbod van commercials bleef achter bij de verwachtingen. Met verschillende partijen wordt gesproken over de toekomst van de zender.

Medio 1998 wordt een aantal lokale/regionale commerciële radiofrequenties door de minister van Verkeer en Waterstaat uitgegeven. Het verkrijgen van een sterke etherfrequentie voor commercieel gebruik kan de positie van Radio Amsterdam op de lokale markt verstevigen en mogelijk zicht geven op een rendabele exploitatie.

Planet Internet

Van de optie op een deelneming van maximaal 15% in het kapitaal van World Access/Videotex Nederland is geen gebruik gemaakt. De belangrijkste reden hiervan is de vaststelling dat de informatievoorziening op het Internet beter tot haar recht kan komen vanuit het eigen concern dan in een samenwerking met World Access/Videotex Nederland.

Telegraaf Elektronische Media

De Telegraaf Elektronische Media (TEM) is een praktisch laboratorium waarin elektronische uitgeefconcepten, gebaseerd op reeds beschikbare informatie, worden uitgedacht en vervolgens tot exploitatie gebracht. Het afgelopen jaar zijn de Internet-versies van Autovisie en Privé gepubliceerd. Een samenwerking met het KNMI leverde het product De Weerkamer op.

OVERIGE ACTIVITEITEN

Hollandse Huis-aan-huisbladen Combinatie

In 1997 heeft de Hollandse Huis-aan-huisbladen Combinatie B.V. een aantal strategische veranderingen doorgevoerd: een aantal uitgaven werd herschikt, er werden uitgaven verkocht en aangekocht met als doel versterking van de marktpositie in het verspreidingsgebied.

De activiteiten van Handelspost, huis-aan-huisbladen in de provincies Utrecht en Gelderland, werden per 1 juli overgedragen aan WUMN, een dochteronderneming van Wegener Arcade.

Het pand van Handelspost te Hoevelaken is verhuurd aan WUMN. Aangekocht werden per 1 juli de in Alphen aan den Rijn en omgeving verschijnende huis-aan-huisuitgave Het Nieuws- en Advertentieblad en De Proosdijlander in de Ronde Venen. Deze uitgaven werden samengevoegd met de in deze regio's verschijnende Witte Weekbladen.

Per 1 september werden de in Beverwijk, IJmuiden, Haarlem, Haarlemmermeer en Amsteland verschijnende zondagsbladen overgenomen. Deze uitgaven sluiten vrijwel naadloos aan op de reeds uitgegeven bladen. Tezamen met deze edities is hiermee in Noord-Holland en Almere een combinatie van zondagsbladen ontstaan met een oplage van ruim 615.000 exemplaren per week.

Mede door genoemde herschikkingen en de aan- en verkopen, nam de totale omzet aan derden van de Hollandse Huis-aan-huisbladen Combinatie in 1997 marginaal toe; de resultaten van vrijwel alle werkmaatschappijen verbeterden royaal. Het resultaat van B.V. Drukkerij Noordholland bleef enigszins achter bij dat van 1996.

Drukkerij Noordholland zal in 1998 worden toegevoegd aan de Hollandse Dagbladcombinatie B.V. en zal op een termijn van enkele jaren in Alkmaar worden gevestigd. Drukkerij Van Ketel B.V. te Schagen maakt vanaf 1 januari 1998 deel uit van de Biegelaar Groep.

De Hollandse Huis-aan-huisbladen Combinatie bestaat dan uit vier uitgeverijen, te weten B.V. Noorderpers te Hoorn, B.V. Uitgeverij De Echo te Amsterdam, Uitgeverij Van Groenigen B.V. te Nieuw-Vennep en B.V. Reclame 't Gooi te Hilversum.

Per 2 januari 1998 is Uitgeverij HET B.V. te Leiden overgenomen. De uitgave HET op Zondag is samengevoegd met de in Leiden geëxploiteerde uitgaven van Uitgeverij Van Groenigen.

Hollandse Dagbladcombinatie

Sinds 1 januari 1997 maakt De Gooi- en Eemlander deel uit van de Hollandse Dagbladcombinatie B.V., die tevens het Noordhollands Dagblad, Haarlems Dagblad, IJmuider Courant en het Leidsch Dagblad exploiteert.

Door de bijdrage van de Gooise dag- en weekbladexploitaties en kabelkranten vertoonde het resultaat van de HDC een aanzienlijke stijging. Ook zonder deze bijdrage is het resultaat van de HDC belangrijk toegenomen.

De integratie van De Gooi- en Eemlander in de HDC-organisatie is snel en voorspoedig verlopen. De drukorders van alle uitgaven van De Gooi- en Eemlander zijn begin januari 1997 in Amsterdam geplaatst. De drukpersen in Hilversum zijn ontmanteld. De drukkerij- en expeditiemedewerkers hebben in het Amsterdamse technische bedrijf een arbeidsplaats gekregen.

De gezamenlijke betaalde oplage van de dagbladen van de HDC (Noordhollands Dagblad, Haarlems Dagblad, IJmuider Courant, Leidsch Dagblad, De Gooi- en Eemlander en het Dagblad van Almere), die jaarlijks in september bij de DOS-meting wordt vastgesteld, daalde met 2,2%. Tegenover een kleine vooruitgang bij het Noordhollands Dagblad van 0,2% stond de achteruitgang bij de uitgaven die dichterbij de Randstad verschijnen: de Damiëte-bladen verloren 2,5% en De Gooi- en Eemlander 8,9%. Bij dit laatste cijfer moet worden opgemerkt dat een flink deel van de achteruitgang het eenmalige gevolg was van een gewijzigd beleid en aanpassing aan de HDC-normen. Het advertentievolume van de dagbladen van de HDC bleef ten opzichte van 1996 nagenoeg gelijk.

De rotatiepersen in Alkmaar werd in de loop van 1997 uitgebreid; de nieuwe onderdelen van de pers zijn in januari 1998 in gebruik genomen. Verder werd intensief gewerkt aan de vervanging van het grootste deel van de gebruikte computerapparatuur en software, zoals voor paginaproductie en -opmaak en de administratieve systemen voor oplage en advertenties, waarvan de eerste ingebruiknames eveneens begin 1998 plaatsvonden.

In november 1997 werd bekend dat Drukkerij Noordholland wederom deel gaat uitmaken van de HDC. Het Hoomse bedrijf dat op de huidige vestigingsplaats geen gelegenheid heeft om de benodigde vervanging van de persen te realiseren, zal rond de komende eeuwwisseling naar Alkmaar worden verplaatst. De integratie in de organisatie van de HDC zal al in 1998 worden geëffectueerd.

Limburgs Dagblad

Het resultaat van B.V. Gemeenschappelijk Bezit van Aandelen Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad was lager dan in 1996, hetgeen mede wordt veroorzaakt door incidentele lasten en hogere vennootschapsbelastingdruk ten gevolge van het niet-fiscaal verrekenbaar zijn van bij aankoop van De Kempen Pers betaalde goodwill.

Het advertentievolume van het Limburgs Dagblad nam, inclusief de plaatsingen in Limburgs Dagblad Extra, toe met 6,6%. De betaalde oplage moest de toeneming van vorig jaar weer prijsgeven. De tweemaal per week verschijnende tabloid-bijlage Limburgs Dagblad Extra is begin 1998 geïntegreerd in het dagblad.

De lopende drukopdrachten van de buitenlandse dagbladen Asahi Shimbun en Nihon Keizai Shimbun werden gecontinueerd; de drukorder van Marca is per 1 april 1998 beëindigd. In november 1997 is een vijfjarig contract gesloten voor een deel van de buitenlandse oplage van het Spaanse dagblad EL PAIS.

Uitgeversmaatschappij De Trompetter B.V. behaalde in 1997 een bedrijfsresultaat dat lager ligt dan in 1996. Het resultaat werd vervolgens beïnvloed door de afschrijving op goodwill betaald bij de verwerving per 1 februari 1997 van De Kempen Pers B.V. Deze activiteit, huis-aan-huisbladen in en om Eindhoven, voldeed aan de verwachtingen. De drukorder van De Kempen Pers werd terstond overgebracht naar het Limburgs Dagblad.

Reclameverspreidbureau Spiral B.V. boekte een aanzienlijke omzetstijging ten gevolge van het overnemen van verspreidingsactiviteiten van Jansen Pers in Limburg en De Kempen Pers in Oost-Brabant. Deze omzetstijging kwam nog niet tot uitdrukking in het resultaat. Over het geheel van de verspreidingen stond de marge onder druk.

De deelneming in de regionale commerciële televisie (TV8 Limburg) kampt met aanloopverliezen. Het ten behoeve van de deelneming betaalde bedrag is ten laste van het resultaat gebracht.

In de loop van 1998 zal de nieuwe asloze offset-rotatiekrantenpers in gebruik worden genomen. De pers is tijdens de bestelperiode, mede in verband met de overname van De Kempen Pers en het verwerven van de drukorder van EL PAIS, uitgebreid van vier naar zes druktorens. Eind 1997 is een nieuw elektronisch tekst- en pagina-opmaakstelsel gecontracteerd, dat voor 2000 operationeel zal zijn.

Het resultaat van het Limburgs Dagblad zal door toeneming van de afschrijvingen onder druk komen te staan.

Per 1 januari 1998 zal Eldee Offset deel uit gaan maken van de Biegelaar Groep. Op termijn zal deze activiteit worden overgebracht naar een andere vestigingsplaats.

Biegelaar en Jansen

Het aandeel van de concernopdrachten in de omzet van Biegelaar en Jansen B.V. te Maarssen daalde, hetgeen gecompenseerd is door een sterke toeneming van de commerciële opdrachten. De gerealiseerde toegevoegde waarde was mede door de prijzen in de markt en het karakter van de geacquireerde orders lager dan in 1996. Het resultaat bleef achter vanwege een toeneming van bedrijfskosten en afschrijvingen veroorzaakt door aan de strategie aangepaste investeringen. De drukvormvervaardiging is nu geheel digitaal en de afwerking van één-katernproducten vindt on-line direct achter de pers plaats.

De belangrijkste strategiewijziging was in 1997 het samenbrengen van de voor derden werkende grafische bedrijven in een actieve (sub)holdingmaatschappij onder de naam Biegelaar Groep B.V. De diepdrukkerij Biegelaar en Jansen is de kern van de nieuwe groep, die de ambitie heeft tot de grote aanbieders van drukcapaciteit in Nederland te behoren. In 1998 zal de groep worden versterkt door de aankoop van het Nederlands Drukkerij Bedrijf B.V. (NDB) te Zoeterwoude, waardoor de capaciteit van de diverse druktechnieken een marktconforme strategische verhouding zal bereiken.

Franken

De concernopdrachten namen in de omzet van Franken B.V. te Deventer sterk af, zowel door het wegvallen van de volledige grafische afwerking van TrosKompas en TV-krant als door het integraal hechten van één-katernproducten door de drukkerij. De vrijgevallen capaciteit kon deels worden

benut door het verwerven van nieuwe opdrachten van derden in een zeer prijs-competitieve markt. Franken zal zich naast het traditionele hechten en afwerken van drukwerk in grote hoeveelheden verder moeten ontwikkelen in gespecialiseerde producties, voornamelijk in de direct-mail-markt. Met de investering in een derde foliemachine is hiertoe een aanzet gegeven.

Het voor 1997 verwachte negatieve resultaat kon door uitbreiding van diensten en klanten aanzienlijk worden beperkt. De cash-flow was ruim positief.

Franken B.V. maakt vanaf 1 januari 1998 deel uit van de grafische divisie Biegelaar Groep.

DEELNEMINGEN

Wegener Arcade

Het bezit Wegener Arcade N.V. bedraagt per 31 december 1997 7.295.570 certificaten van aandelen van f 0,50 nominaal. Per 31 december 1996 bedroeg het bezit 1.459.114 certificaten van nominaal f 2,50. In 1997 is het aantal gehouden certificaten niet gewijzigd door aan- of verkopen. Het belang in Wegener Arcade daalde van 21,8% eind 1996 tot 21,3% ultimo 1997 vanwege de uitbreiding van het aandelenkapitaal door Wegener Arcade, onder andere doordat een deel van het dividend in aandelen beschikbaar is gesteld.

Het dividend over 1996 ad f 3,65 per certificaat van aandelen werd in contanten opgenomen, in totaal f 5,3 miljoen en verantwoord onder opbrengst deelnemingen.

VOORUITZICHTEN

In het eerste kwartaal van 1998 heeft het ondernemingsresultaat zich sterk positief ontwikkeld mede dankzij de groei van de advertentie-omzet met name van de conjunctuurgevoelige personeels-advertenties, waarbij er rekening mee moet worden gehouden dat 1997 een matige start had.

De advertentie-impuls doet zich in de regionale dagbladen niet op dezelfde wijze voor als in de landelijke dagbladen, bovendien zijn de verschillen per regio aanmerkelijk.

Het samenvoegen van De Courant Nieuws van de Dag met De Telegraaf is naar tevredenheid verlopen, de positieve effecten op de resultatenrekening zullen in de tweede helft van 1998 tot uitdrukking komen. Anderzijds zal het opnemen van de week-televisieprogrammegevens in eerste instantie tot extra kosten leiden.

De Biegelaar Groep is vanaf 1 januari 1998 operationeel en heeft na het opstellen van een Sociaal Plan het positieve advies van de desbetreffende ondernemingsraden verkregen.

De papierprijzen zijn zowel voor dagbladen als voor tijdschriften in 1998 hoger dan in 1997.

Het resultaat over 1997 is beïnvloed door eenmalige baten en een bijzonder goed laatste kwartaal.

Indien de ontwikkeling van de eerste maanden van 1998 zich voortzet, dan ligt een ten minste gelijk resultaat over geheel 1998 in de lijn der verwachting.

Directie

L.G. van Aken
drs. F.Th.J. Arp RA
mr. J. Olde Kalter
H. Schor
drs. A.J. Swartjes

GECONSOLIDEERDE BALANS (na winstverdeling)

31 december 1996		31 december 1997
	Vaste activa	
98.984.980	Immateriële vaste activa	172.882.964
458.888.851	Materiële vaste activa	478.373.319
61.417.674	Financiële vaste activa	67.562.709
619.291.505	Som der vaste activa	718.818.992
	Vlottende activa	
27.718.767	Vorraden	22.598.014
135.231.190	Vorderingen	155.120.122
2.517.000	Effecten	7.780.094
380.540.586	Liquide middelen	393.151.649
546.007.543	Som der vlottende activa	578.649.879
345.625.734	Kortlopende schulden	391.014.315
	Uitkomst vlottende activa min kortlopende schulden	
200.381.809		187.635.564
819.673.314		906.454.556
	Langlopende schulden	
260.000	Voorzieningen	1.714.000
51.863.777	Eigen vermogen	52.117.835
767.549.537		852.622.721
819.673.314		906.454.556

GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

1996		1997
1.283.526.060	Omzet	1.357.669.948
– 297.776	Mutatie onderhanden werk	84.180
1.283.228.284	Netto-omzet	1.357.754.128
251.523.802	Grond- en hulpstoffen	224.929.763
355.118.249	Lonen en salarissen	393.325.029
61.803.326	Sociale lasten	71.971.547
104.419.606	Afschrijvingen op materiële en immateriële vaste activa	110.177.093
366.934.072	Overige bedrijfskosten	384.027.620
1.139.799.055	Som der bedrijfslasten	1.184.431.052
143.429.229	Bedrijfsresultaat	173.323.076
– 16.152.979	Opbrengst deelnemingen	2.371.185
12.423.852	Rentebaten	10.435.992
224.720	Opbrengst effecten	326.662
– 2.074.353	Rentelasten	– 876.741
– 5.578.760	Financiële baten en lasten	12.257.098
137.850.469	Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening vóór belastingen	185.580.174
51.845.056	Belastingen over resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	65.110.366
86.005.413	Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening ná belastingen	120.469.808
518.116	Buitengewone baten	8.962.043
– 2.677.450	Buitengewone lasten	– 2.500.000
– 2.159.334	Buitengewoon resultaat vóór belastingen	6.462.043
755.767	Belastingen over buitengewoon resultaat	– 2.261.715
– 1.403.567	Buitengewoon resultaat ná belastingen	4.200.328
84.601.846	Resultaat ná belastingen	124.670.136
	Winstverdeling:	
48.902.366	Overige reserves	80.570.784
35.699.480	Dividend	44.099.352
84.601.846		124.670.136

Vellen-offset is een vlakdrukprocédé, waarbij het te bedrukken papier niet van de rol (zoals bij diepdruk en offset-rotatie) bedrukt wordt, maar van reeds voorgesneden vellen. De vellen worden één voor één door de drukpers gevoerd en bedrukt volgens het offset-principe.

Ook hier bestaat de pers, zoals bij alle drukprocédés voor het drukken van meerkleurig drukwerk, uit meerdere drukunits.

Vellen-offset wordt veelal toegepast bij reclamedrukwerk in geringere omvang en oplagen.

GRONDSLAGEN VAN CONSOLIDATIE, BALANSWAARDERING EN RESULTAATBEPALING

1. Consolidatiecriteria

In de consolidatie worden de financiële gegevens van N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf en haar groepsmaatschappijen verwerkt.

De consolidatie geschiedt met toepassing van de grondslagen voor balanswaardering en resultaatbepaling van de moedermaatschappij.

De financiële gegevens van de groepsmaatschappijen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties. Belangen van derden in het vermogen en in het resultaat van groepsmaatschappijen zijn afzonderlijk in de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht. De resultaten van nieuw verworven groepsmaatschappijen worden geconsolideerd vanaf het tijdstip van verwerving. De resultaten van afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie verwerkt tot het tijdstip van vervreemding. Vennootschappen, waarin N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf voor minder dan 50% deelneemt, worden niet meegeconsolideerd.

Ten aanzien van de vennootschappelijke winst-en-verliesrekening van de N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf is gebruik gemaakt van de vrijstelling ex artikel 402 in Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

2. Omrekening vreemde valuta

De balansposten en de resultaten betrekking hebbend op Belgische franken worden voor wat betreft de vlottende activa en kortlopende schulden per 31 december van enig jaar gewaardeerd op de koers per die datum.

1997: B.frs. 100 = f 5,44

1996: B.frs. 100 = f 5,45

Bij de omrekening van de vaste activa c.q. langlopende schulden wordt de omrekenkoers in het jaar van ontstaan gehanteerd. De koersverschillen worden verwerkt in de winst- en verliesrekening.

3. Balanswaardering

Immateriële vaste activa

Goodwill, zijnde hetgeen bij de acquisitie van deelnemingen, ondernemingsactiviteiten en uitgave-rechten betaald wordt boven de volgens de waarderingsgrondslagen van N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf bepaalde nettovermogenswaarde, wordt als volgt in de jaarrekening verwerkt:

- Bij acquisities binnen de kernactiviteiten van het concern wordt de goodwill in maximaal twintig jaar afgeschreven ten laste van het resultaat, dan wel ten laste van de reserves; afschrijving ten laste van de reserves vindt uitsluitend plaats voor wat betreft goodwill inzake deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend en waarbij het aandeel in de niet uitgekeerde winst direct ten gunste van de reserves wordt gebracht.
- Bij acquisities buiten de kernactiviteiten wordt de goodwill direct ten laste van het eigen vermogen gebracht.

Materiële vaste activa

De waardering van deze activa geschiedt tegen de aanschaffingswaarde, verminderd met de lineaire afschrijvingen, in het algemeen berekend op basis van fiscaal toegestane afschrijvingspercentages. Deze percentages luiden als volgt:

Op gebouwen wordt afhankelijk van aard of bestemming 4% of 5% per jaar afgeschreven.

De afschrijvingspercentages op machines en installaties variëren van 10% tot 20% per jaar.

Voor de andere vaste bedrijfsmiddelen is het algemene afschrijvingspercentage 20% per jaar.

Productiemiddelen met een snelle technische en/of economische veroudering worden in drie jaar afgeschreven.

De afgekochte erfpachtcanon van de terreinen wordt overeenkomstig de looptijd van het desbetreffende erfpachtcontract afgeschreven.

Op grond wordt niet afgeschreven.

Vaste activa in uitvoering:

Deze post betreft de gecontracteerde bedragen inzake nieuwbouw, machines en installaties.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarop N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf invloed van betekenis kan uitoefenen, worden gewaardeerd tegen het aandeel in de nettovermogenswaarde, berekend volgens de grondslagen van de moedermaatschappij.

Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, doch waarmee een strategisch belang is gemoeid, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode, op basis van de laatst beschikbare gegevens van deze deelnemingen, waarbij de waarde zo veel mogelijk wordt bepaald op basis van de waarderingsgrondslagen van de moedermaatschappij. Ontvangen dividenden worden als resultaat deelnemingen verantwoord; de overige mutaties in de waarde worden direct ten gunste of ten laste van het eigen vermogen gebracht.

De langlopende vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen.

Voorraden

De papiervoorraden worden voor zover het reeds in voorgaande jaren aanwezige hoeveelheden betreft, gewaardeerd tegen de inkoopprijs van die jaren of lagere marktprijs per balansdatum en voor het meerdere tegen de laagste van inkoopprijs en marktprijs. De overige voorraden worden gewaardeerd tegen inkoopprijs of lagere marktwaarde.

Voor incurante voorraden wordt een voorziening getroffen.

De post onderhanden werk betreft het onderhanden zijnde drukwerk, gewaardeerd tegen voorcalculatorische kostprijs. In deze kostprijs worden opgenomen de arbeidskosten, het materiaalverbruik, de machinekosten, alsmede een toeslag voor indirecte kosten.

Vorderingen

De vorderingen worden opgenomen voor het nominale bedrag, voor zover nodig verminderd met voorzieningen voor het risico van oninbaarheid.

Effecten

De effecten worden gewaardeerd tegen de aanschaffingswaarde of lagere beurskoers per balansdatum.

Liquide middelen

Deze worden voor het nominale bedrag opgenomen.

Kortlopende schulden

Deze verplichtingen worden opgenomen voor het nominale bedrag.

Voorzieningen

Latente belastingverplichtingen:

Deze post betreft de uitgestelde belastingverplichting over het verschil tussen de commerciële en fiscale waardering van activa en passiva. Eventuele uitgestelde belastingvorderingen worden gecompenseerd met de uitgestelde belastingschulden.

De berekeningen van deze tegen de nominale waarde opgenomen verplichting geschiedt tegen het actuele vennootschapsbelastingpercentage.

Vervroegd uittreden (VUT):

Deze post betreft de actuariel op basis van 7% (1996: 7%) rekenrente berekende contante waarde ter zake van de verplichting tot suppletie van boven de VUT-uitkeringsgrens uit te betalen bedragen, voor degenen die minder dan vijftien jaar van de VUT-leeftijd verwijderd zijn.

Dit betreft een periode van drie tot vijf jaar tot de 65-jarige leeftijd.

Suppletie pensioenen:

Deze voorziening betreft de actuariel op basis van 4% rekenrente berekende contante waarde van toegekende pensioenen en te betalen pensioenpremies van langdurig zieken, alsmede het door de onderneming te dragen aandeel - op basis van een rekenrente van 7% (1996: 7%) - in de ziekte-kostenverzekering van gepensioneerden.

Suppletie WAO-uitkeringen:

Deze post betreft een voorziening inzake een toeslag op het salaris van werknemers met wie in verband met een definitieve arbeidsongeschiktheidsuitkering het dienstverband wordt beëindigd.

4. Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de netto-omzet en de kosten hiervan over het jaar, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingssystemen.

De netto-omzet is de aan derden berekende opbrengst van prestaties geleverd in het boekjaar na aftrek van de omzetbelasting en verleende kortingen en aangepast met de mutatie voor onderhanden werk.

Winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn verwezenlijkt.

Kosten en risico's, die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar, worden in acht genomen voor zover ze voorzienbaar zijn.

Onder opbrengst deelnemingen wordt voor wat betreft de deelnemingen waarop invloed van betekenis kan worden uitgeoefend het aandeel in het resultaat over het boekjaar opgenomen.

Voor de overige deelnemingen wordt het ontvangen dividend opgenomen onder de opbrengst deelnemingen.

De vennootschapsbelasting wordt berekend over het resultaat, rekening houdend met fiscale faciliteiten, waaronder de deelnemingsvrijstelling en rekening houdend met fiscaal niet aftrekbare bedragen. Het verschil met de verschuldigde belasting volgens de fiscale winstberekening wordt tot uitdrukking gebracht in de voorziening latente belastingverplichtingen.

Buitengewone baten en lasten:

Buitengewone baten en lasten vloeien voort uit handelingen en gebeurtenissen die niet karakteristiek zijn voor het bedrijf en derhalve een relatief incidenteel karakter hebben.

5. Grondslagen voor de opstelling van het geconsolideerde kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en effecten. De effecten kunnen worden beschouwd als zeer liquide beleggingen. Kasstromen in vreemde valuta worden omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

De verkrijgingsprijs van verworven groepsmaatschappijen wordt opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voorzover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De in verworven groepsmaatschappijen aanwezige geldmiddelen worden op de aankoopprijs in mindering gebracht.

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

Vaste activa

Immateriële vaste activa

31 december 1996		31 december 1997
98.984.980	Goodwill	172.882.964
Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt:		
14.628.222	Stand begin boekjaar	98.984.980
113.200.951	Bij: – Betaalde goodwill bij verwerving c.q. uitbreiding deelnemingen	109.558.897
– 24.958.993	Af: – Afschrijving ten laste van het resultaat	– 33.655.313
– 3.885.200	– Afschrijving ten laste van de reserves	– 2.005.600
98.984.980	Stand einde boekjaar	172.882.964

Materiële vaste activa

Deze post is als volgt samengesteld:

Boekjaar 1996	Aanschafwaarde t/m 1996	Afschrijvingen t/m 1996	Boekwaarde 31-12-1996
Bedrijfsgebouwen en -terreinen*	417.609.676	242.580.710	175.028.966
Machines en installaties	598.420.366	445.307.493	153.112.873
Andere vaste bedrijfsmiddelen	172.067.057	137.585.381	34.481.676
Vaste activa in uitvoering	96.265.336	—.—	96.265.336
	1.284.362.435	825.473.584	458.888.851
Boekjaar 1997	Aanschafwaarde t/m 1997	Afschrijvingen t/m 1997	Boekwaarde 31-12-1997
Bedrijfsgebouwen en -terreinen*	433.870.520	259.893.095	173.977.425
Machines en installaties	611.804.955	488.516.660	123.288.295
Andere vaste bedrijfsmiddelen	184.164.656	148.822.137	35.342.519
Vaste activa in uitvoering	145.765.080	—.—	145.765.080
	1.375.605.211	897.231.892	478.373.319

* Onder deze posten is opgenomen de afgekochte erfpachtcanon van de terreinen van de vestigingen in Amsterdam. De boekwaarde hiervan bedraagt per 31 december 1997 f 11.818.004 (vorig jaar: f 12.202.166).

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen	Vaste activa in uitvoering	Totaal
Boekwaarde 1-1-1997	175.028.966	153.112.873	34.481.676	96.265.336	458.888.851
Acquisities	3.889.384	600.466	488.760	—.—	4.978.610
Investerings	2.780.192	10.463.639	17.933.752	66.398.605	97.576.188
Desinvesteringen	— 1.922.995	— 1.078.173	— 54.712	—.—	— 3.055.880
Afschrijvingen	— 17.703.934	— 44.783.605	— 17.526.911	—.—	— 80.014.450
In gebruik genomen activa in uitvoering	11.905.812	4.973.095	19.954	— 16.898.861	—.—
Boekwaarde 31-12-1997	173.977.425	123.288.295	35.342.519	145.765.080	478.373.319

De bedrijfsgebouwen zijn verzekerd op basis van herbouwwaarde en de overige activa op basis van nieuwwaarde. Het verzekerde bedrag is groot f 1.374 miljoen (vorig jaar: f 1.318 miljoen).

De jaarlijkse verschuldigde erfpachtcanon bedraagt voor twee terreinen f 28.999, met nog een looptijd van circa 19 jaar.

De post vaste activa in uitvoering betreft gebouwen en/of machines en installaties bij B.V. Rotatiedrukkerij Voorburgwal, Biegelaar en Jansen B.V., Franken B.V., Hollandse Dagbladcombinatie B.V., De Telegraaf Transport B.V. en Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V.

Financiële vaste activa

31-12-1996	Niet-geconsolideerde deelnemingen	31-12-1997
48.063.000	Wegener Arcade N.V., Apeldoorn (21,3%, vorig jaar 21,8%)	54.571.000
25.500	Regionale Uitgevers Zuid-Holland West (17%)	8.500
	Scandinavian Broadcasting System	
12.299.200	SBS6 B.V., Amsterdam (30%)	10.445.000
119.625	TV Krant Nederland (12,7%, vorig jaar 9,6%)	130.077
	Hollands Omroepbedrijf Holding B.V.,	
175.230	Den Haag (9%, vorig jaar 14%)	109.230
60.682.555		65.263.807
	De beurswaarde van het pakket Wegener Arcade N.V. bedroeg per 31 december 1997 circa f 270 miljoen.	
	Overige vorderingen	
735.119	Overige langlopende vorderingen	2.298.902
61.417.674	Totaal der financiële vaste activa	67.562.709

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

Stand per 1 januari 1997	61.417.674
Bij: – Het aandeel in de niet uitgekeerde nettowinst van Wegener Arcade N.V.	6.508.000
– Mutaties in overige vorderingen	1.563.783
Af: – Mutaties in overige deelnemingen	– 1.926.748
Stand per 31 december 1997	<u>67.562.709</u>

Vlottende activa

Vorraden

31-12-1996	Deze zijn als volgt samengesteld:	31-12-1997
23.031.804	Grondstoffen	18.288.871
2.076.993	Hulpstoffen	1.719.641
2.608.922	Onderhanden werk	2.589.502
1.048	Gereed product	—
<u>27.718.767</u>		<u>22.598.014</u>

De aanschafwaarde van de voorraad grondstoffen bedraagt f 19.411.263 (vorig jaar: f 27.548.303).

Vorderingen

31-12-1996	De specificatie hiervan luidt:	31-12-1997
114.784.308	Handelsdebiteuren	138.672.123
1.286.038	Overige vorderingen	1.844.615
19.115.762	Overlopende activa	14.260.189
45.082	Minderheidsbelang	343.195
<u>135.231.190</u>		<u>155.120.122</u>

Effecten

31-12-1996		31-12-1997
<u>2.517.000</u>	Staatsobligaties	<u>7.780.094</u>

Liquide middelen

31-12-1996		31-12-1997
51.803.299	Kas- en banksaldi	88.475.466
311.248.034	Deposito's op korte termijn	296.926.183
17.489.253	Deposito's op middellange termijn	7.750.000
<u>380.540.586</u>		<u>393.151.649</u>

Het vrij beschikbare bedrag bedraagt f 385.401.649 (vorig jaar: f 363.051.333).

Kortlopende schulden

31-12-1996	Hieronder zijn opgenomen:	31-12-1997
53.486.254	Vooruitontvangen abonnementsgelden	53.018.358
87.707.707	Leveranciers	91.698.036
32.181.193	Belastingen en premies sociale verzekeringen	36.918.824
9.986.246	Vennootschapsbelasting	19.537.750
– 693.640	Pensioenschulden	503.339
35.699.480	Dividend	44.099.352
—.—	Overige schulden	2.908.000
127.258.494	Overlopende passiva	142.330.656
<u>345.625.734</u>		<u>391.014.315</u>

Langlopende schulden

31-12-1996		31-12-1997
<u>260.000</u>	Dit betreft een 7% achtergestelde lening (f 260.000) aflosbaar ineens in 2006 en een lening van oud-aandeelhouders van De Gooi- en Eemlandergroep (f 1.454.000) met een variabele rente, aflossing uiterlijk juni 1999.	<u>1.714.000</u>

Voorzieningen

31-12-1996	Deze bestaan uit:	31-12-1997
5.654.798	Latente belastingverplichtingen	8.574.962
29.815.776	Vervroegd uittreden	25.428.000
8.642.951	Suppletie pensioenen	9.951.098
7.750.252	Suppletie WAO-uitkeringen	8.163.775
<u>51.863.777</u>		<u>52.117.835</u>

De verplichtingen op korte termijn bedragen circa f 3.925.400 (vorig jaar: f 3.923.000).

De post latente belastingverplichtingen bestaat uit naar de toekomst verschoven verschuldigde vennootschapsbelasting ter zake van:

1.253.700	Voorziening assurantie eigen risico	1.298.850
– 1.657.249	Vaste activa	1.047.064
4.764.209	Voorraden	5.153.788
1.294.138	Pensioenen	1.075.260
<u>5.654.798</u>		<u>8.574.962</u>

Eigen vermogen

Voor de toelichting op het eigen vermogen wordt verwezen naar de balans van de N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf.

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

1996	Netto-omzet	1997
	1. De verdeling van de netto-omzet naar bedrijfstak is als volgt:	
840.316.843	Dagbladen	915.900.174
119.746.867	Huis-aan-huisbladen	136.933.077
143.913.740	Tijdschriften	100.765.362
126.438.730	Drukwerk voor derden	150.107.721
52.812.104	Overige activiteiten	54.047.794
<u>1.283.228.284</u>		<u>1.357.754.128</u>
	2. De verdeling van de netto-omzet naar geografisch gebied luidt:	
1.261.263.842	Binnenland	1.327.489.488
21.964.442	EU-landen	17.681.640
—.—	Overige Europese landen	12.583.000
<u>1.283.228.284</u>		<u>1.357.754.128</u>
1996	Grond- en hulpstoffen	1997
235.805.996	Papier en inkt	209.440.316
15.717.806	Hulpstoffen	15.489.447
<u>251.523.802</u>		<u>224.929.763</u>
1996	Lonen en salarissen	1997
<u>355.118.249</u>	Gemiddeld waren er in 1997 4.850 en in 1996 4.593 personen werkzaam in het concern. De verdeling van de personeelssterkte per het einde van het jaar over de verschillende vestigingen is als volgt:	<u>393.325.029</u>
2.031	Amsterdamse vestigingen	2.037
1.055	Hollandse Dagbladcombinatie B.V. te Haarlem	1.283
685	Hollandse Huis-aan-huisbladen Combinatie B.V. te Amsterdam	696
551	Limburgs Dagblad-concern te Heerlen	602
191	Biegelaar en Jansen B.V. te Maarsse	195
76	Franken B.V. te Deventer	70
7	De Telegraaf België te Brussel	7
3	Media Groep West B.V. te Amsterdam	11
<u>4.599</u>		<u>4.901</u>

De in de salarissen begrepen bezoldigingen (inclusief pensioen- en VUT-voorzieningen) van bestuurders bedroegen in 1997 f 3.729.886 (vorig jaar: f 3.668.217).

Onder dit hoofd zijn mede opgenomen de vergoedingen voor commissarissen in 1997 van f 179.650 (vorig jaar: f 143.480).

Per 31 december 1997 bedraagt het totale aandelen-/certificatenbezit N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf van de gezamenlijke raad van commissarissen 22.016 aandelen/certificaten en van de gezamenlijke bestuurders 10.943 aandelen/certificaten.

1996	Sociale lasten	1997
30.815.993	Pensioenlasten	35.685.028
30.987.333	Overige sociale lasten	36.286.519
<u>61.803.326</u>		<u>71.971.547</u>
	Afschrijving op materiële en immateriële vaste activa	
18.286.977	Bedrijfsgebouwen en -terreinen	17.703.934
45.671.789	Machines en installaties	44.783.605
16.957.548	Andere vaste bedrijfsmiddelen	17.526.911
24.958.993	Immateriële vaste activa	33.655.313
105.875.307		113.669.763
– 1.455.701	Resultaat verkochte materiële vaste activa	– 3.492.670
<u>104.419.606</u>		<u>110.177.093</u>
	Belastingen over resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	
52.717.034	Vennootschapsbelasting	65.110.366
– 871.978	Vrijgevallen uit WIR-egalisatierekening	– .–
<u>51.845.056</u>		<u>65.110.366</u>
	Buitengewoon resultaat vóór belastingen	
518.116	Buitengewone baten	8.962.043
– 2.677.450	Buitengewone lasten	– 2.500.000
<u>– 2.159.334</u>		<u>6.462.043</u>

Als buitengewone baten zijn onder andere verantwoord: het minderheidsbelang van derden in het resultaat van Media Groep West B.V., de terugontvangen buitenlandse BTW uit vorige boekjaren en een vrijval uit de VUT-voorziening als gevolg van een gewijzigde VUT-regeling.

Als buitengewone lasten is verantwoord een voorziening voor out-of-pocket-kosten inzake de samenvoeging van De Courant Nieuws van de Dag met Dagblad De Telegraaf in februari 1998.

De beeldrager bij het offset-rotatie-drukprocédé is een vlakke aluminium plaat, eenzijdig voorzien van een lichtgevoelige laag.

Het beeld wordt op de drukplaat belicht en tijdens deze belichting wordt de lichtgevoelige laag onder de invloed van het licht verhard.

De niet verharde delen worden gedurende de ontwikkeling van de plaat uitgewassen. Het drukprocédé is gebaseerd op inkt (vet) aantrekken en water afstoten. De inkt wordt overgezet op een rubberdoek, die gespannen is op een grote cilinder, waarna deze rubberdoek het beeld overgeeft aan het papier.

Na het drukken wordt de papierbaan geforceerd gedroogd in een (meestal) gasgestookte oven en middels een vouw-apparaat tot katernen gevouwen.

Met geforceerde droogtechniek heet het procédé heatset en indien deze droging niet aanwezig is noemen we het procédé coldset.

KASSTROOMOVERZICHT (geconsolideerd)

(bedragen in duizenden guldens)

1996		1997
	Kasstroom uit operationele activiteiten	
143.429	Bedrijfsresultaat	173.323
	Aanpassingen voor:	
105.875	- afschrijvingen	113.670
- 9.730	- mutatie kortlopende vorderingen	- 13.921
7.233	- mutatie voorraden	5.371
20.057	- mutatie schulden aan leveranciers en overige kortlopende schulden	31.054
2.430	- mutatie voorzieningen	- 2.950
269.294	Kasstroom uit bedrijfsoperaties	306.547
878	Ontvangen dividend van deelnemingen	5.508
10.574	Ontvangen/betaalde rente	9.886
503	Betaald/ontvangen vanwege buitengewoon resultaat	6.462
- 62.798	Betaalde belasting over de winst	- 54.939
218.451	Kasstroom uit operationele activiteiten	273.464
	Kasstroom uit investeringsactiviteiten	
- 113.201	Investerings in immateriële vaste activa	- 5.740
	Verwerving/desinvestering groepsmaatschappijen en overige financiële vaste activa	- 101.330
- 73.573	Investerings materiële vaste activa	- 97.575
- 132.174	Mutatie in investeringscrediteuren	- 18.301
55.697	Desinvesteringen materiële vaste activa	3.056
2.113		
- 261.138	Kasstroom uit investeringsactiviteiten	- 219.890
- 42.687		53.574
	Kasstroom uit financieringsactiviteiten	
- 35.437	Betaald dividend	- 35.699
260	Mutaties langlopende schulden	-
- 35.177	Kasstroom uit financieringsactiviteiten	- 35.699
- 77.864	Mutatie liquide middelen (inclusief effecten)	17.875

BALANS

31 december 1996		31 december 1997
	Vaste activa	
89.172.800	Immateriële vaste activa	66.879.600
	Financiële vaste activa	
759.895.872	Groepsmaatschappijen	904.955.860
12.299.200	Andere deelnemingen	10.445.000
772.195.072		915.400.860
861.367.872	Som der vaste activa	982.280.460
	Vlottende activa	
	Vorderingen	
9.366.376	Overlopende activa	631.250
9.366.376	Som der vlottende activa	631.250
	Kortlopende schulden	
9.566.246	Vennootschapsbelasting	19.105.785
	Belastingen en premies	
1.369.400	sociale verzekeringen	2.898.000
460.000	Pensioenschulden	425.300
35.699.480	Dividend	44.099.352
24.290.829	Overlopende passiva	35.572.627
71.385.955		102.101.064
	Uitkomst vlottende activa min kortlopende schulden	
– 62.019.579		– 101.469.814
799.348.293		880.810.646
	Voorzieningen	
1.982.980	Latente belastingverplichtingen	2.759.925
29.815.776	Vervroegd uittreden	25.428.000
31.798.756		28.187.925
	Eigen vermogen	
26.250.080	Geplaatst kapitaal	26.250.080
25.000	Wettelijke reserves	25.000
741.274.457	Overige reserves	826.347.641
767.549.537		852.622.721
799.348.293		880.810.646

WINST- EN VERLIESREKENING

1996		1997
120.002.150	Nettoresultaat deelnemingen	164.041.115
– 35.400.304	Overige nettobaten en -lasten	– 39.370.979
<u>84.601.846</u>	Resultaat ná belastingen	<u>124.670.136</u>

TOELICHTING OP DE BALANS EN WINST- EN VERLIESREKENING

Voor de algemene grondslagen alsmede voor de grondslagen van de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening.

De waardering van groepsmaatschappijen geschiedt tegen de nettovermogenswaarde.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

1996	Goodwill	1997
—.—	Boekwaarde per 1 januari	89.172.800
111.466.000	Investeringen	—.—
– 22.293.200	Afschrijving ten laste van het resultaat	– 22.293.200
<u>89.172.800</u>	Boekwaarde per 31 december	<u>66.879.600</u>

Financiële vaste activa

Groepsmaatschappijen met statutaire vestigingsplaats

Deze post omvat de volgende groepsmaatschappijen en de vorderingen op deze groepsmaatschappijen.

B.V. Rotatiedrukkerij Voorburgwal, Amsterdam
 B.V. Dagblad De Telegraaf, Amsterdam
 B.V. De Courant Nieuws van de Dag, Amsterdam
 B.V. Beleggingsmaatschappij Voorburgwal, Amsterdam
 Hollandse Huis-aan-huisbladen Combinatie B.V., Amsterdam
 B.V. Drukkerij Noordholland, Hoorn
 B.V. Noorderpers, Hoorn
 Drukkerij Van Ketel B.V., Schagen
 Uitgeverij Van Groenigen B.V., Haarlemmermeer
 B.V. Uitgeverij De Echo, Amsterdam
 B.V. Reclame 't Gooi, Hilversum
 Uitgeverij Hoevelaken Beheer B.V., Hoevelaken
 Uitgeverij Hoevelaken B.V., Hoevelaken
 Uitgeverij Zeist B.V., Zeist
 Keistad B.V., Amersfoort
 Handelspost Arnhem B.V., Arnhem
 Uitgeversmaatschappij Hollands Noorderkwartier B.V., Amsterdam
 De Telegraaf Tijdschriften Groep B.V., Amsterdam
 De Telegraaf Transport B.V., Amsterdam
 B.V. Agentenadministratiekantoor 't Gooi, Hilversum
 Biegelaar en Jansen B.V., Maarsse
 B.V. Gemeenschappelijk Bezit van Aandelen Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad, Heerlen
 Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V., Heerlen
 Eolus B.V., Heerlen
 Uitgeversmaatschappij De Trompetter B.V., Roermond
 Reclameverspreidbureau Spiral B.V., Horst
 De Kempen Pers B.V., Hapert

Franken B.V., Deventer
 Media Groep West B.V., Amsterdam (75%)
 Hollandse Dagbladcombinatie B.V., Haarlem
 Dagbladuitgeverij Damiata B.V., Haarlem
 Verenigde Noordhollandse Dagbladen B.V., Alkmaar
 InterHolland Verspreiders B.V., Alkmaar
 Houdstermaatschappij De Gooi- en Eemlander B.V., Hilversum
 Dagblad De Gooi- en Eemlander B.V., Hilversum
 Exploitatiemaatschappij G en E Vastgoed B.V., Hilversum
 Goois Weekblad B.V., Hilversum

De jaarrekeningen van deze groepsmaatschappijen
 zijn begrepen in de geconsolideerde balans en winst-
 en verliesrekening.

31-12-1996	Groepsmaatschappijen	31-12-1997
269.791.817	Zichtbaar vermogen	337.558.136
490.104.055	Vorderingen en schulden per saldo	567.397.724
759.895.872		904.955.860
PM-verplichtingen		
De vennootschap heeft zich op grond van artikel 403, lid 1. sub f in Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek aansprakelijk gesteld voor de uit rechtshandelingen voortvloeiende schulden van vorenstaande geconsolideerde groepsmaatschappijen, exclusief Media Groep West B.V. en Uitgeverij Hoevelaken Beheer B.V.		
Andere deelnemingen		
Dit betreft het minderheidsbelang in:		
12.299.200	SBS6 B.V. (30%) te Amsterdam	10.445.000
772.195.072	Totaal der financiële vaste activa	915.400.860

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

Stand per 1 januari 1997	772.195.072
Bij: – Nettoresultaat deelnemingen	164.041.115
– Verworven deelnemingen	40.000
– Aandeel in de toeneming van het eigen vermogen van Wegener Arcade N.V.	4.502.400
	<u>940.778.587</u>
Af: – Het saldo van door de groepsmaatschappijen betaalde en ontvangen bedragen, waarvan de vorderingen en schulden in de N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf zijn opgenomen, exclusief verrekening resultaten.	– 25.377.727
Stand per 31 december 1997	<u><u>915.400.860</u></u>

Voorzieningen

31-12-1996	Latente belastingverplichtingen	31-12-1997
	Deze post bestaat uit de naar de toekomst verschoven verschuldigde vennootschapsbelasting ter zake van:	
1.253.700	Voorziening assurantie eigen risico	1.298.850
– 3.635.200	Vaste activa	– 3.535.155
3.070.343	Voorraden	3.920.970
1.294.137	Voorziening vervroegd uittreden e.d.	1.075.260
<u>1.982.980</u>		<u><u>2.759.925</u></u>

Eigen vermogen

31-12-1996		31-12-1997
	Geplaatst kapitaal	
	Het maatschappelijk kapitaal is groot f 100.000.000 en verdeeld in aandelen van nominaal f 0,50.	
	Geplaatst:	
480	Prioriteitsaandelen	480
26.249.600	Gewone aandelen	26.249.600
26.250.080		26.250.080
	Wettelijke reserves	
19.859.105	Stand begin boekjaar	25.000
– 19.834.105	Aandeel in de afnemings van het eigen vermogen van Wegener Arcade N.V.	—.—
25.000	Stand einde boekjaar	25.000
	Overige reserves	
743.028.789	Stand begin boekjaar	741.274.457
– 38.920.711	Af: - Goodwill	—.—
– 11.735.987	- Aandeel in de mutatie van het eigen vermogen van Wegener Arcade N.V.	4.502.400
692.372.091		745.776.857
48.902.366	Dotatie uit de winst	80.570.784
741.274.457	Stand einde boekjaar	826.347.641
767.549.537	Totaal eigen vermogen	852.622.721

INVENTARISATIE UITGAVEN EN ACTIVITEITEN VAN HET TELEGRAAF-CONCERN (Begin 1998)

DAGBLADEN

De Telegraaf
De Courant Nieuws van de Dag (t/m 14 febr. '98)
Limburgs Dagblad
Haarlems Dagblad
IJmuider Courant
Leidsch Dagblad
Noordhollands Dagblad
waarin begrepen:
- Alkmaarsche Courant
- Schager Courant
- Enkhuizer Courant
- Dagblad voor West-Friesland
- Helderse Courant
- Dagblad Kennemerland
- Dagblad Zaanstreek
- Nieuwe Noordhollandse Courant
De Gooi- en Eemlander
Dagblad van Almere

TIJDSCHRIFTEN

Ontspanning
Privé

Sportbladen
Surf Magazine
Deep
Tennis Magazine
Hockey Magazine (t/m juni '98)
Voetbal Magazine
Voetbal Totaal

Special-interest-bladen
Elegance
MAN
Residence
Hitkrant
OOR
Autovisie
BuitengeWoon
Personal Finance

INTERNET

De Telegraaf-
Leidsch Dagblad
De Weerkamer
Surf Magazine
Autovisie
OOR
Privé
Personal Finance

GESPONSORDE MEDIA

Basis Media
Redactionele assistentie w.o.
Internet, marketing (markt- en
lezersonderzoek), promotie, ontwerp,
lay-out, zetten, drukwerk,
advertentiewerving,
abonnementenwerving, losse verkoop
en abonnementenadministratie,
inclusief incasso.

HUIS-AAN-HUISBLADEN EN NIEUWSBLADEN

Groot-Amsterdam
Stadsblad De Echo
Amstelveens Nieuwsblad
Zondagochtendblad

Amstelland/Haarlemmermeer
Witte Weekbladen
Autojournaal
Zondagochtendblad

't Gooi en omgeving
De Gooi- en Eembode
Laarder Courant De Bel
Nieuwsblad voor Huizen
Weesper Weekblad
Baarns Weekblad
Woonbode
Goois Weekblad
De Nieuwe Weesper

Flevoland
De Almare
't Groene Weekblad
Zondagochtendblad

Haarlem en omgeving
Nieuwsblad De Kennemer
Haarlems Weekblad
Heemsteedse Courant
Nieuwsblad IJmuiden
Nieuwsblad Santpoort & Velsbroek
Zondagochtendblad

Leiden en omgeving
Leidse Post
Zuid-Holland Post
Het op Zondag
Autojournaal
Witte Weekblad

Alphen a/d Rijn en omgeving

Witte Weekblad
Witte Weekblad Weekend

Zaanstreek/Purmerend

Noordhollands Weekblad
De Zaankanter
De Krommenieër
Het Gezinsblad
Zondagochtendblad

West-Friesland

Westfries Weekblad
Noordhollands Weekblad

Alkmaar en omgeving

Alkmaars Weekblad
De Koerier
De Duinstreek
Nieuwsblad voor Castricum
Noordhollands Weekblad
Zondagochtendblad

Noord-Holland-Noord

Helders Weekblad
Schager Weekblad
CTR/De Polderbode
Noordhollands Weekblad
Wieringer Courant
Wieringermeerbode
Zondagochtendblad

Noord-Brabant-Oost

De Trompetter (3 edities)
De Schakel
Veldhovens Weekblad
Oirschots Weekjournaal
Kempener Koerier
De Kempenaer

Limburg

De Trompetter (11 edities)

AUDIOVISUELE ACTIVITEITEN

Kabelkranten
Radio Amsterdam
Telefonische informatiediensten
Deelnemingen in landelijke commerciële
televisie en publiek/private en/of
commerciële regionale televisieactiviteiten in
Zuid-Holland en Limburg
Facilitairbedrijf De Amsterdammer
Teletext-activiteiten

DRUKKERIJEN

B.V. Rotatiedrukkerij Voorburgwal
Biegelaar en Jansen B.V.
Eldee Offset
B.V. Drukkerij Noordholland
Drukkerij Van Ketel B.V.

AFTERPRESS

Franken B.V.

VERSPREIDING/DISTRIBUTIE**Nederland**

Advertentiebijlagen (stuffers) in dagbladen,
zowel bij abonnees als bij losse verkoop en
in aparte deelgebieden.
Huis-aan-huisverspreiding in geheel of in
delen van Nederland. Bezorging van bladen
bij abonnees alsook verspreiding via
circa 15.000 losse-verkoopadressen.
Eenmaal per week tijdschriftendistributie
bij circa 10.000 losse-verkooppunten.
Eenmaal per week retourinname van
dagbladen en tijdschriften bij ca. 12.500
verkooppunten. Verspreiding voor derden.

Noord- en Zuid-Holland

InterHolland Verspreiders B.V.
Reclameverspreiding 't Gooi

Limburg

Reclameverspreidbureau Spiral B.V.

DEELNEMINGEN

Wegener Arcade N.V. (21,3%)
SBS6 B.V. (30%)
Media Groep West B.V. (75%)
Hollands Omroepbedrijf Holding B.V. (9%)
VOF TV8 Limburg (15%)

ACCOUNTANTSVERKLARING

Opdracht

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 1997 van N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf te Amsterdam gecontroleerd. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de leiding van de huishouding. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

Werkzaamheden

Onze controle is verricht overeenkomstig algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controle-opdrachten. Volgens deze richtlijnen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang bevat. Een controle omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening.

Tevens omvat een controle een beoordeling van de grondslagen voor financiële verslaggeving die bij het opmaken van de jaarrekening zijn toegepast en van belangrijke schattingen die de leiding van de huishouding daarbij heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

Oordeel

Wij zijn van oordeel dat de jaarrekening van N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen op 31 december 1997 en van het resultaat over 1997 in overeenstemming met algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en voldoet aan de wettelijke bepalingen inzake de jaarrekening zoals opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW.

Leiden, 28 april 1998.

Deloitte & Touche
Registeraccountants

DIVIDENDVOORSTEL

Wij stellen voor het dividend over 1997 vast te stellen op f 0,84 in contanten per aandeel van f 0,50 nominaal.

Over 1996 werd een dividend van f 0,68 per aandeel van f 0,50 nominaal betaald.

Het uitkeringspercentage bedraagt over 1997 35,4%, over 1996 was dit 42,2%.

1996	Winstverdeling:	1997
48.902.366	Overige reserves	80.570.784
35.699.480	Dividend	44.099.352
<u>84.601.846</u>		<u>124.670.136</u>

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

- Het met terugwerkende kracht tot 1 januari 1998 overnemen van het Nederlands Drukkerij Bedrijf B.V. te Zoeterwoude.
- De overneming per 2 januari 1998 van Uitgeverij HET B.V. te Leiden.
- De overneming per 1 februari 1998 door InterHolland Verspreiders B.V., een dochteronderneming van de Hollandse Dagbladcombinatie B.V., van het reclameverspreidingsbureau ARGUS.
- Het per 16 februari 1998 samenvoegen van De Courant Nieuws van de Dag en De Telegraaf.

STATUTAIRE BEPALINGEN OMTRENT DE BESTEMMING VAN DE WINST

Met betrekking tot de winstverdeling bepaalt artikel 34 van de statuten van N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf het volgende:

1. Jaarlijks wordt door de directie onder goedkeuring van de raad van commissarissen en de Stichting Beheer van prioriteitsaandelen N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf vastgesteld welk deel van de winst - het positieve saldo van de winst- en verliesrekening - wordt gereserveerd.
2. Uit de winst na reservering volgens het voorgaande lid wordt over het op de preferente aandelen gestorte bedrag een dividend uitgekeerd, waarvan het percentage gelijk is aan het gemiddeld rendement van Nederlandse staatsleningen met een middellange looptijd per de aanvang van het boekjaar waarop de uitkering betrekking heeft, verhoogd met één procent. De hoogte van dit gemiddeld rendement wordt vastgesteld door de directie onder goedkeuring van de raad van commissarissen.
3. Vervolgens wordt aan de houders van gewone aandelen en prioriteitsaandelen een primair dividend uitgekeerd ten belope van vijf procent van het nominaal bedrag hunner aandelen of - indien de winst daartoe niet voldoende is - van een zo hoog mogelijk percentage. Het percentage van vorenbedoeld dividend mag voor zover het prioriteitsaandelen betreft niet hoger zijn dan het percentage van de wettelijke rente op de laatste dag van het desbetreffende boekjaar.
4. Indien over enig boekjaar de in lid 2 bedoelde uitkering op de preferente aandelen niet of niet geheel kan plaatsvinden, omdat de winst dat niet toelaat, wordt het tekort uitgekeerd ten laste van het uitkeerbaar deel van het eigen vermogen. Het dividend wordt berekend over het gestorte deel van het nominaal bedrag.
5. De daarna overblijvende winst staat ter beschikking van de algemene vergadering. Hieruit mag evenwel geen verdere uitkering op de prioriteitsaandelen en de preferente aandelen geschieden.

BIJZONDERE STATUTAIRE RECHTEN

Prioriteitsaandelen:

De prioriteitsaandelen zijn in handen van de Stichting Beheer van prioriteitsaandelen N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf, waarvan het bestuur wordt gevormd door mevrouw J.A. Brewer-de Koster en de heren M.E. Borrius Broek, mr. E.F.M. Kok, A.J. van Puijenbroek en E.H. van Puijenbroek.

Het doel der stichting is het verkrijgen en beheren van de prioriteitsaandelen in de vennootschap en, onder andere daarmede, het verzekeren van de continuïteit in de leiding van de vennootschap, het weren van invloeden op die leiding welke de zelfstandigheid van de vennootschap in strijd met haar belang zouden kunnen aantasten, en het bevorderen van een goed beleid in het belang van de vennootschap.

De bevoegdheden verbonden aan de prioriteitsaandelen bestaan onder andere uit het besluiten tot uitgifte van aandelen, vaststelling van het aantal directeuren en hun bezoldiging, vaststelling van het aantal commissarissen van de vennootschap en het recht om een statutenwijziging of ontbinding van de vennootschap voor te stellen alvorens de algemene vergadering van aandeelhouders hierover zou kunnen besluiten.

Preferente aandelen:

1. De Stichting Preferente Aandelen De Telegraaf heeft ten doel:
 - a. Het behartigen van de belangen van de naamloze vennootschap N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf, gevestigd te Amsterdam, hierna ook te noemen: de vennootschap, de met haar verbonden ondernemingen en alle daarbij betrokkenen, waarbij onder meer zoveel mogelijk worden geweerd invloeden welke de continuïteit, de zelfstandigheid of de identiteit in strijd met die belangen zouden bedreigen;
 - b. Het weren van invloeden van derden welke de redactionele onafhankelijkheid, alsmede de beginselen van waaruit opinievormende uitgaven van ondernemingen binnen de groep worden geredigeerd, zouden kunnen aantasten.
2. De stichting tracht dit doel te bereiken door het verkrijgen van preferente aandelen in de vennootschap en door het uitoefenen van de rechten die aan die aandelen zijn verbonden. De stichting neemt daarbij het doel in acht waarvoor preferente aandelen kunnen worden uitgegeven.
3. Buiten het doel valt het vervreemden, bezwaren of op andere wijze beschikken over aandelen, behalve:
 - vervreemding aan de vennootschap zelf of aan een door deze aan te wijzen met haar in een groep verbonden vennootschap;
 - medewerking aan de terugbetaling op- en de intrekking van aandelen.

Het recht tot uitgifte van preferente aandelen van N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf is door de Stichting Beheer van prioriteitsaandelen N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf verleend.

Het bestuur bestaat uit één voorzitter en vier leden.

Per 31 december 1997 was de samenstelling van het bestuur als volgt:

Jhr. G.G. Witsen Elias (voorzitter), M.E. Borrius Broek, dr. S.E. de Jong,
mr. H. de Groot en A.J. van Puijenbroek.

Per balansdatum waren geen preferente aandelen uitgegeven.

Onafhankelijkheidsverklaring

De directie van N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf en het bestuur van de Stichting Preferente Aandelen De Telegraaf verklaren hiermede, dat naar hun gezamenlijk oordeel is voldaan aan de ten aanzien van de onafhankelijkheid van het bestuur van de Stichting Preferente Aandelen De Telegraaf gestelde eisen in Bijlage X bij het Fondsenreglement van de Amsterdam Exchanges N.V. te Amsterdam.

Directie N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf

Bestuur van de Stichting Preferente Aandelen De Telegraaf

Amsterdam, april 1998.

KENGETALLEN PER BALANSDATUM

	1988	1989	1990	1991	1992
Eigen vermogen x f 1.000	401.395	458.676	516.590	563.487	610.755
Eigen vermogen in procenten van het totale vermogen	61,2%	55,4%	59,6%	63,9%	71,2%
Verhouding vlottende activa: kortlopende schulden	1,31 : 1	1,07 : 1	1,15 : 1	1,11 : 1	1,33 : 1
Verhouding eigen vermogen: vreemd vermogen	1,57 : 1	1,24 : 1	1,47 : 1	1,77 : 1	2,48 : 1
Netto-omzet x f 1.000	709.011	748.088	774.957	790.058	803.589
Cash-flow x f 1.000	110.298	121.617	126.557	125.657	128.964
Nettowinst x f 1.000	62.218	75.717	80.074	72.621	70.057
Nettowinst in procenten van de netto-omzet	8,8%	10,1%	10,3%	9,2%	8,7%
Bedrijfsresultaat in procenten van de netto-omzet	10,3%	12,5%	12,1%	10,6%	10,1%
Gemiddelde netto-omzet per werknemer	257.300	270.900	277.700	277.800	281.900
Personeel ultimo	2.984	2.990	3.067	3.103	3.079
Rentabiliteit eigen vermogen	15,5%	16,5%	15,5%	12,9%	11,5%
Uitkeringspercentage	32,0%	32,9%	32,1%	35,4%	36,7%
Per aandeel van f 0,50 nominaal: (afgerond op hele centen)					
Eigen vermogen	8,05	8,74	9,84	10,73	11,63
Cash-flow	2,21	2,32	2,41	2,39	2,46
Winst	1,25	1,44	1,53	1,38	1,34
Dividend	0,40*	0,48	0,49	0,49	0,49
Laagste koers	5,13	9,75	9,63	9,75	10,13
Hoogste koers	9,88	12,49	13,38	12,94	11,81

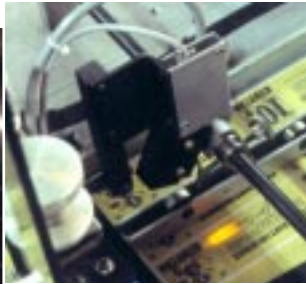
* Exclusief een bonus van 5% in aandelen ten laste van de overige reserves.

** Inclusief jubileumdividend.

1993	1994	1995	1996	1997	
658.536	722.404	789.138	767.550	852.623	Eigen vermogen x f 1.000
68,2%	69,1%	70,3%	65,9%	65,7%	Eigen vermogen in procenten van het totale vermogen
1,43 :1	1,87 : 1	2,25 : 1	1,58 :1	1,48 : 1	Verhouding vlottende activa: kortlopende schulden
2,15 :1	2,23 : 1	2,37 : 1	1,93 : 1	1,92 : 1	Verhouding eigen vermogen: vreemd vermogen
1.048.712	1.092.584	1.151.505	1.283.228	1.357.754	Netto-omzet x f 1.000
172.137	184.581	191.785	190.477	238.340	Cash-flow x f 1.000
77.006	91.425	101.312	84.602	124.670	Nettowinst x f 1.000
7,3%	8,4%	8,8%	6,6%	9,2%	Nettowinst in procenten van de netto-omzet
9,3%	11,3%	11,8%	11,2%	12,8%	Bedrijfsresultaat in procenten van de netto-omzet
252.300	266.500	282.000	310.800	312.100	Gemiddelde netto-omzet per werknemer
4.573	4.551	4.528	4.599	4.901	Personeel ultimo
11,7%	12,7%	12,8%	11,0%	14,6%	Rentabiliteit eigen vermogen
41,9%	35,9%	35,0%	42,2%	35,4%	Uitkeringspercentage
					Per aandeel van f 0,50 nominaal: (afgerond op hele centen)
12,54	13,76	15,03	14,62	16,24	Eigen vermogen
3,28	3,52	3,65	3,63	4,54	Cash-flow
1,47	1,74	1,93	1,61	2,37	Winst
0,62**	0,63	0,68	0,68	0,84	Dividend
11,50	18,85	21,50	32,25	36,00	Laagste koers
19,88	25,06	30,75	42,40	48,50	Hoogste koers

De afwerking behelst een specialistisch pakket van diensten na het drukken. Hierbij kan gedacht worden aan het hechten en schoon-snijden van brochures en tijdschriften, banderen, folie-verpakken, data-handling, logistieke distributie, adresseren middels inkjet-technologie en productie van mailings.

Op het gebied van postverzending wordt bij hoge oplagen uitgesorteerd op bestelloop, wat inhoudt dat reeds bij de afwerker op de looproute van de postbesteller wordt geadresseerd en uitgesorteerd.

Samenvatting van de aanbevelingen van de commissie-Peters inzake Corporate Governance en het standpunt van N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf.

- Aanbeveling 1.** De raad van commissarissen maakt een profielschets en stelt deze van tijd tot tijd bij. De profielschets ligt ter inzage ten kantore van de vennootschap.
- Standpunt Deze aanbeveling wordt onderschreven. De door de raad van commissarissen van N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf opgemaakte profielschets ligt ter inzage ten kantore van de vennootschap.
- Aanbeveling 2.** De raad van commissarissen dient zodanig te zijn samengesteld dat de leden ten opzichte van elkaar en de raad van bestuur onafhankelijk en kritisch opereren.
- Standpunt Deze aanbeveling wordt onderschreven. De samenstelling van de raad van commissarissen van N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf voldoet overigens aan het in deze aanbeveling gestelde.
- Aanbeveling 3.** Het jaarverslag bevat de door de commissie aangegeven informatie over de commissarissen.
- Standpunt Deze aanbeveling wordt onderschreven. De informatie over commissarissen, zoals bedoeld in deze aanbeveling, is in het jaarverslag van N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf opgenomen.
- Aanbeveling 4.** In de raad van commissarissen dient niet meer dan één voormalig bestuurder van de vennootschap zitting te hebben. Daarbij dient te worden overwogen welke invloed het voormalig lidmaatschap van de raad van bestuur heeft op het functioneren in en van de raad van commissarissen en op het functioneren van de raad van bestuur. Dit geldt in het bijzonder wanneer een voormalige voorzitter van de raad van bestuur wordt beoogd als voorzitter van de raad van commissarissen.
- Standpunt Deze aanbeveling wordt in beginsel onderschreven. Ex-bestuurders in de raad van commissarissen kunnen de deskundigheid en het beoordelingsvermogen van de raad als geheel ten goede komen.
- Aanbeveling 5.** Ook commissarissen die worden benoemd op basis van een voordracht, vervullen hun taak zonder mandaat van degenen door wie zij zijn voorgedragen en onafhankelijk van bij de onderneming betrokken deelbelangen. Dit betekent dat zij zich net zo min als de overige commissarissen dienen te committeren aan een bepaald deelbelang met voorbijgaan van de andere betrokken belangen.
- Standpunt Deze aanbeveling wordt onderschreven.
- Aanbeveling 6.** Herbenoeming van commissarissen wordt steeds zorgvuldig overwogen en dient geen automatisme te zijn. Ook commissarissen bij niet-structuurvennootschappen dienen voor bepaalde tijd te worden benoemd. De raad van commissarissen stelt een rooster van aftreden vast om te voorkomen dat onnodig veel herbenoemingen in één keer aan de orde komen.
- Standpunt Deze aanbeveling wordt onderschreven.
- Aanbeveling 7.** Commissarissen moeten tussentijds aftreden wanneer dit bij onvoldoende functioneren, structurele onenigheid van inzichten, onverenigbaarheid van belangen of anderszins geboden is.
- Standpunt Deze aanbeveling wordt onderschreven.

-
- Aanbeveling 8.** Een commissaris met een tegenstrijdig belang meldt dit terstond aan de voorzitter van de raad van commissarissen.
- Standpunt Deze aanbeveling wordt onderschreven.
- Aanbeveling 9.** Het aantal commissariaten van een persoon bij (beursgenoteerde) vennootschappen moet zodanig worden beperkt dat een goede taakvervulling wordt gewaarborgd. Vennootschappen dienen functionarissen in actieve dienst in de gelegenheid te stellen elders commissariaten te vervullen.
- Standpunt Deze aanbeveling wordt onderschreven.
- Aanbeveling 10.** Een lid van de raad van commissarissen dient niet door hiërarchische ondergeschiktheid binnen een groep, door kruisverbanden of door andere verhoudingen met de personen op wie hij toezicht houdt, te worden belemmerd in de onafhankelijke uitoefening van zijn toezichthoudende taak.
- Standpunt Deze aanbeveling wordt niet onderschreven, omdat de koppeling van de raad van commissarissen van N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf en de raad van commissarissen van een dochteronderneming leidt tot een efficiënt toezicht op de dochteronderneming en begrip voor de omstandigheden waarin de dochteronderneming verkeert.
- Aanbeveling 11.** Het aandelenbezit van een commissaris in de vennootschap waarvan hij commissaris is dient ter belegging op lange termijn. Het totale aandelen- en certificatenbezit en het totaal aan optierechten van de gezamenlijke commissarissen worden jaarlijks in het jaarverslag opgenomen.
- Standpunt Deze aanbeveling wordt onderschreven.
- Aanbeveling 12.** De honorering van een commissaris is niet afhankelijk van de resultaten van de vennootschap. Elke zakelijke relatie met de onderneming wordt gepubliceerd in de toelichting op de jaarrekening.
- Standpunt Deze aanbeveling wordt onderschreven. De honorering van commissarissen bij N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf wordt vastgesteld door de algemene vergadering van aandeelhouders en is onafhankelijk van het resultaat van de vennootschap. Geen van de commissarissen heeft een zakelijke relatie met N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf, anders dan door middel van het commissariaat.
- Aanbeveling 13.** Elke schijn van belangenverstrengeling tussen onderneming en commissarissen wordt vermeden.
- Standpunt Deze aanbeveling wordt onderschreven.

-
- Aanbeveling 14.** De taakverdeling en werkwijze van de raad van commissarissen, alsmede die van zijn voorzitter, worden neergelegd in een reglement. Daarbij overweegt de raad van commissarissen of het wenselijk is een regeling in het reglement op te nemen voor zijn omgang met de raad van bestuur, de ondernemingsraad en de kapitaalverschaffers. Van het bestaan van een reglement wordt melding gemaakt in het verslag van de raad van commissarissen in het jaarverslag.
- Standpunt Deze aanbeveling wordt onderschreven. De raad van commissarissen van N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf heeft een reglement vastgesteld waarin de taakverdeling en de werkwijze van de raad zijn neergelegd. Van het bestaan van dit reglement is melding gemaakt in het bericht van de raad van commissarissen in het jaarverslag.
- Aanbeveling 15.** De raad van commissarissen overweegt uit zijn midden een selectie- en benoemingscommissie alsmede een auditcommissie en een honoreringscommissie in te stellen. Van het bestaan van dergelijke commissies wordt melding gemaakt in het verslag van de raad van commissarissen in het jaarverslag.
- Standpunt Gezien het aantal commissarissen in deze raad is het instellen van commissies niet zinvol.
- Aanbeveling 16.** De raad van commissarissen vergadert volgens een vastgesteld schema. Bij frequente afwezigheid worden de desbetreffende commissarissen daarop aangesproken.
- Standpunt Deze aanbeveling wordt onderschreven.
- Aanbeveling 17.** De raad van commissarissen bespreekt ten minste éénmaal per jaar de strategie en de risico's verbonden aan de onderneming en de uitkomsten van de beoordeling door de raad van bestuur van de opzet van de interne beheersingssystemen. Van het houden van de bespreking wordt melding gemaakt in het verslag van de raad van commissarissen in het jaarverslag.
- Standpunt Deze aanbeveling wordt onderschreven.
- Aanbeveling 18.** De raad van commissarissen bespreekt ten minste éénmaal per jaar buiten aanwezigheid van de raad van bestuur zijn eigen functioneren, de relatie tot de raad van bestuur, de samenstelling en beoordeling van de raad van bestuur waaronder opvolgings- en beloningskwesties. Van het houden van de bespreking wordt melding gemaakt in het verslag van de raad van commissarissen in het jaarverslag.
- Standpunt Deze aanbeveling wordt onderschreven.
De raad van commissarissen van N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf zal met ingang van 1998 ten minste éénmaal per jaar buiten aanwezigheid van de directie vergaderen. Van het houden van bedoelde bespreking zal melding worden gemaakt in het bericht van de raad van commissarissen in het jaarverslag.
-

-
- Aanbeveling 19.** Tussen vaststelling (goedkeuring) van de jaarrekening en goedkeuring van het door de raad van bestuur gevoerde beleid en het door de raad van commissarissen uitgeoefende toezicht tevens inhoudende decharge van bestuurders en commissarissen wordt een splitsing in de agenda voor de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders aangebracht.
- Standpunt Deze aanbeveling wordt onderschreven. Voor de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders over het boekjaar 1997 zal de bepaling in de statuten worden gevolgd.
- Aanbeveling 20.** Een permanent gedelegeerd commissaris is niet wenselijk.
- Standpunt Deze aanbeveling wordt onderschreven.
- Aanbeveling 21.** De raad van bestuur rapporteert schriftelijk aan de raad van commissarissen over de ondernemingsdoelstellingen, de strategie, de daaraan verbonden risico's en de mechanismen tot beheersing van risico's van financiële aard. De hoofdzaken van de rapportage behoren een vaste plaats in het jaarverslag te hebben. Kwantificering kan als hulpmiddel dienen om doelstellingen en strategie duidelijker naar voren te brengen. Indien er kwantificeringen zijn gegeven, dienen deze te worden benut bij vergelijkingen met realisaties.
- Standpunt De directie van N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf rapporteert aan de raad van commissarissen over de onderwerpen genoemd in deze aanbeveling.
- Aanbeveling 22.** De totaalsom van de bezoldiging in het jaarverslag wordt gesplitst in die aan zittende en die aan voormalige bestuurders.
- Standpunt Deze aanbeveling wordt onderschreven.
- Aanbeveling 23.** Het effectenbezit van een bestuurder in de vennootschap waarvan hij bestuurder is dient ter belegging op lange termijn. Het effectenbezit van de bestuurders gezamenlijk per einde boekjaar, wordt in het jaarverslag opgenomen, onderverdeeld naar:
- aandelen/certificaten;
 - converteerbare obligaties;
 - ter beurse verhandelbare optierechten;
 - door de vennootschap verstrekte optierechten, met de belangrijkste van de daarbij behorende voorwaarden.
- Standpunt Deze aanbeveling wordt onderschreven.
- Aanbeveling 24.** Een personeelsoptieregeling dient ter versterking van de betrokkenheid bij de vennootschap op lange termijn (ten minste 3 jaar). De personeelsoptie is een beloningsvorm welke gerelateerd zou moeten zijn aan de mate van succes van de inspanningen van de betrokkenen op de marktwaarde van de onderneming. De voorwaarden waaronder de opties verstrekt zijn, moeten het voorgaande tot uitdrukking brengen. De door de vennootschap in het desbetreffende boekjaar verstrekte optierechten aan de bestuurders gezamenlijk en aan de overige medewerkers gezamenlijk worden opgenomen in het jaarverslag, met de belangrijkste van de daarbij behorende voorwaarden.
- Standpunt Deze aanbeveling wordt onderschreven. Overigens is geen optieregeling van toepassing voor directieleden en/of overige medewerkers.

-
- Aanbeveling 25.** Elke schijn van belangenverstrengeling tussen vennootschap en bestuurders dient te worden vermeden.
- Standpunt Deze aanbeveling wordt onderschreven.
- Aanbeveling 26.** Op basis van het beginsel dat de financierings- en zeggenschapsfuncties in elkaars verlengde dienen te liggen, wordt ondernemingen en kapitaalverschaffers gevraagd tot een herwaardering per onderneming te komen van de factor kapitaal.
- Standpunt Het uitgangspunt dat de financierings- en zeggenschapsfunctie in elkaars verlengde dienen te liggen wordt in beginsel onderschreven: naast kapitaalverschaffers kunnen immers ook andere belanghebbenden, onder wie de werknemers en de Stichting Beheer van prioriteitsaandelen N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf, binnen de daarvoor geschapen wettelijke kaders, invloed uitoefenen op het beleid. Voor wat betreft de factor kapitaal zijn wij van mening dat een herwaardering niet nodig is vanwege het feit dat houders van certificaten van aandelen N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf zonder beperking de certificaten kunnen omwisselen voor gewone aandelen met stemrecht.
- Aanbeveling 27.** De algemene vergadering van aandeelhouders dient voor elke onderneming het forum te zijn waar de raden van commissarissen en van bestuur verslag doen van en verantwoording afleggen over de wijze waarop zij hun taken hebben vervuld.
- Standpunt Deze aanbeveling wordt onderschreven en is conform de bij N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf geldende praktijk.
- Aanbeveling 28.** De raad van bestuur en de raad van commissarissen zullen het vertrouwen van de aandeelhoudersvergadering moeten hebben. Daarmee moet bij het benoemingsbeleid rekening worden gehouden.
- Standpunt Deze aanbeveling wordt onderschreven, met dien verstande dat geopereerd wordt binnen de regels van een structuurvennootschap en waarbij eveneens rekening wordt gehouden met de invloed van de ondernemingsraad binnen de daartoe geschapen wettelijke kaders.
- Aanbeveling 29.** Aan de hand van de in paragraaf 5.5 van het rapport genoemde toetspunten inventariseert de ondernemingsleiding hoe het met de invloed - in onderscheiden aard en mate - van de kapitaalverschaffers is gesteld en in welk opzicht het naar haar mening wenselijk is dat de invloed van de kapitaalverschaffers toeneemt en, indien van toepassing, welke maatregelen zij daartoe zou willen treffen. Zij rapporteert dit aan de algemene vergadering van aandeelhouders in 1998. In die vergadering wordt de rapportage geagendeerd en aan de orde gesteld.
- Standpunt Blijkens de toelichting van het rapport zijn de onderwerpen waarop de kapitaalverschaffers invloed zouden moeten kunnen uitoefenen:
1. Het strategisch beleid van de vennootschap, zoals ten aanzien van groeiperspectief, bedrijfstakken waarin zij actief is, het risicoprofiel, het nagestreefde winstniveau.
 2. Majeure wijzigingen in de aard en de omvang van de onderneming.
 3. Het dividendbeleid (de hoogte van het dividend en de dividendvorm).
 4. De omvang en de samenstelling van het aandelenkapitaal, zoals ten aanzien van soorten aandelen/certificaten; voorgenomen emissies; inkoop van eigen aandelen; optieplannen; verhandelbaarheidsaspecten en het voorkeursrecht.
-

5. Statutenwijziging.

6. Vaststelling en/of goedkeuring van de jaarrekening.

Blijkens de toelichting ligt het accent bij de toetspunten 1 en 2 op de te verstrekken informatie. Bij de toetspunten 3 t/m 6 ligt de nadruk op de uit te oefenen invloed en komt de algemene vergadering van aandeelhouders formeel zeggenschapsrechten toe. Het strategisch beleid en de vaststelling van de aard en de omvang van de onderneming zijn naar de mening van De Telegraaf in beginsel taken van het bestuur van de onderneming.

Aanbeveling 30. Verzoeken van kapitaalverschaffers, die alleen of gezamenlijk één procent van het geplaatste kapitaal vertegenwoordigen of van wie de aandelen of certificaten op de datum van de oproep voor de vergadering een beurswaarde van tenminste f 500.000 hebben, om onderwerpen te plaatsen op de agenda voor de algemene vergadering van aandeelhouders worden gehonoreerd, indien deze ten minste dertig dagen voor de datum van de vergadering bij de raad van bestuur of de voorzitter van de raad van commissarissen worden ingediend, tenzij er naar het oordeel van de raad van commissarissen en de raad van bestuur zwaarwichtige belangen der vennootschap zijn die zich tegen het opnemen in de agenda verzetten.

Standpunt De verzoeken van kapitaalverschaffers die alleen of gezamenlijk één procent van het geplaatste kapitaal vertegenwoordigen om onderwerpen op de agenda voor de algemene vergadering van aandeelhouders te plaatsen, zal De Telegraaf in overweging nemen, tenzij er naar het oordeel van de raad van commissarissen en/of de directie zwaarwichtige belangen voor de vennootschap zijn, die zich tegen het opnemen van dergelijke agendavoorsstellen verzetten. Het criterium van het hebben van een beurswaarde van ten minste f 500.000 wordt door N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf als te gering beschouwd.

Aanbeveling 31. De kwaliteit en specialisatie van beleggingsanalyse, met name ook per sector, dient toe te nemen.

Standpunt Deze aanbeveling wordt voor kennisgeving aangenomen.

Aanbeveling 32. Er dient een systeem van proxy solicitation te komen dat een bijdrage kan leveren om de betrokkenheid van kapitaalverschaffers bij de besluitvorming in de algemene vergadering van aandeelhouders te vergroten.

Standpunt Nadere studies dienen te worden afgewacht.

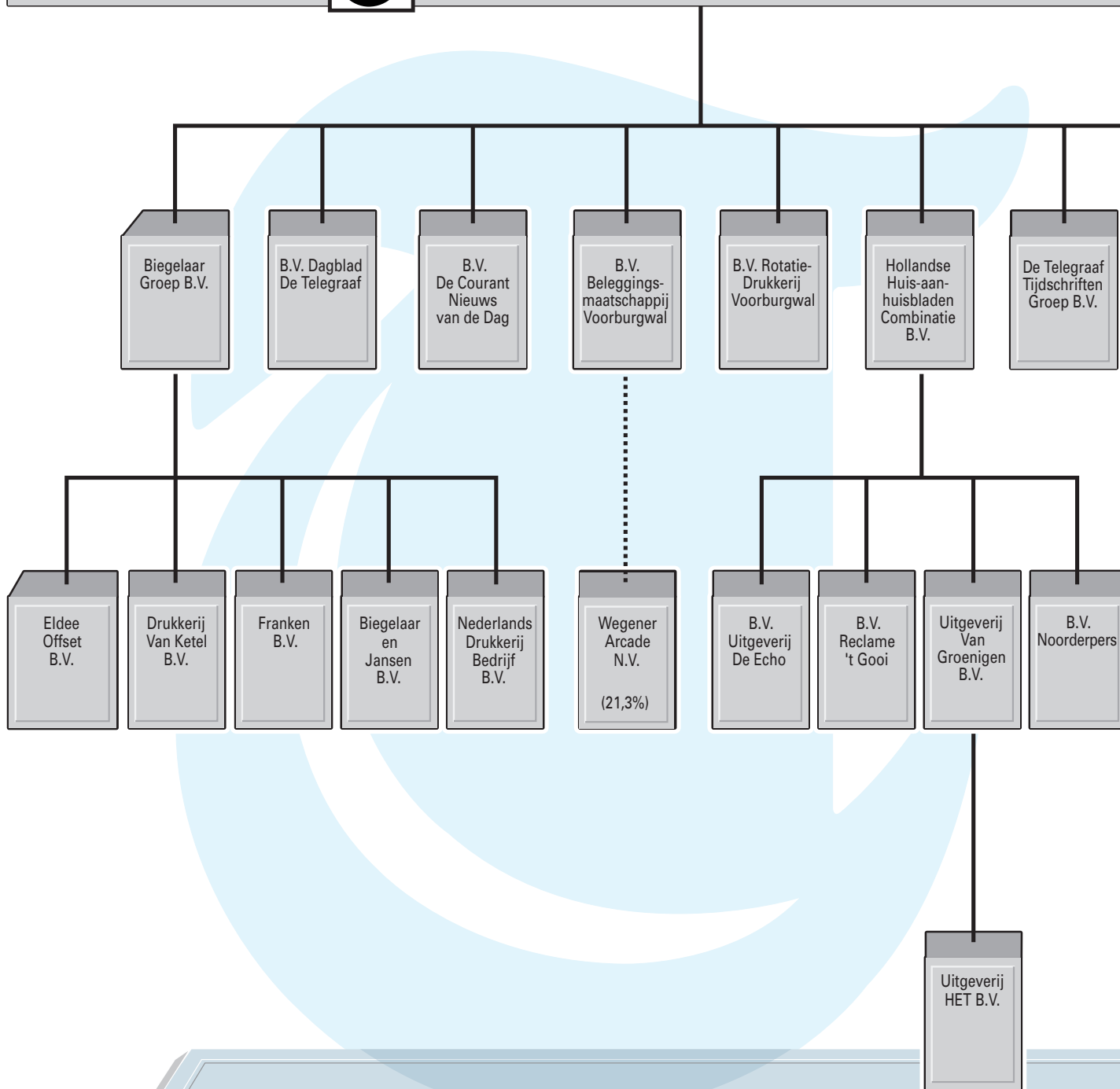
Aanbeveling 33. Partijen die met 50% of meer van de aandelen controle over een ter beurze genoteerde vennootschap hebben verkregen, zouden binnen een aanvaardbare termijn een bieding onder reële voorwaarden moeten uitbrengen op de overige aandelen en/of certificaten.

Standpunt Deze aanbeveling wordt voor kennisgeving aangenomen.

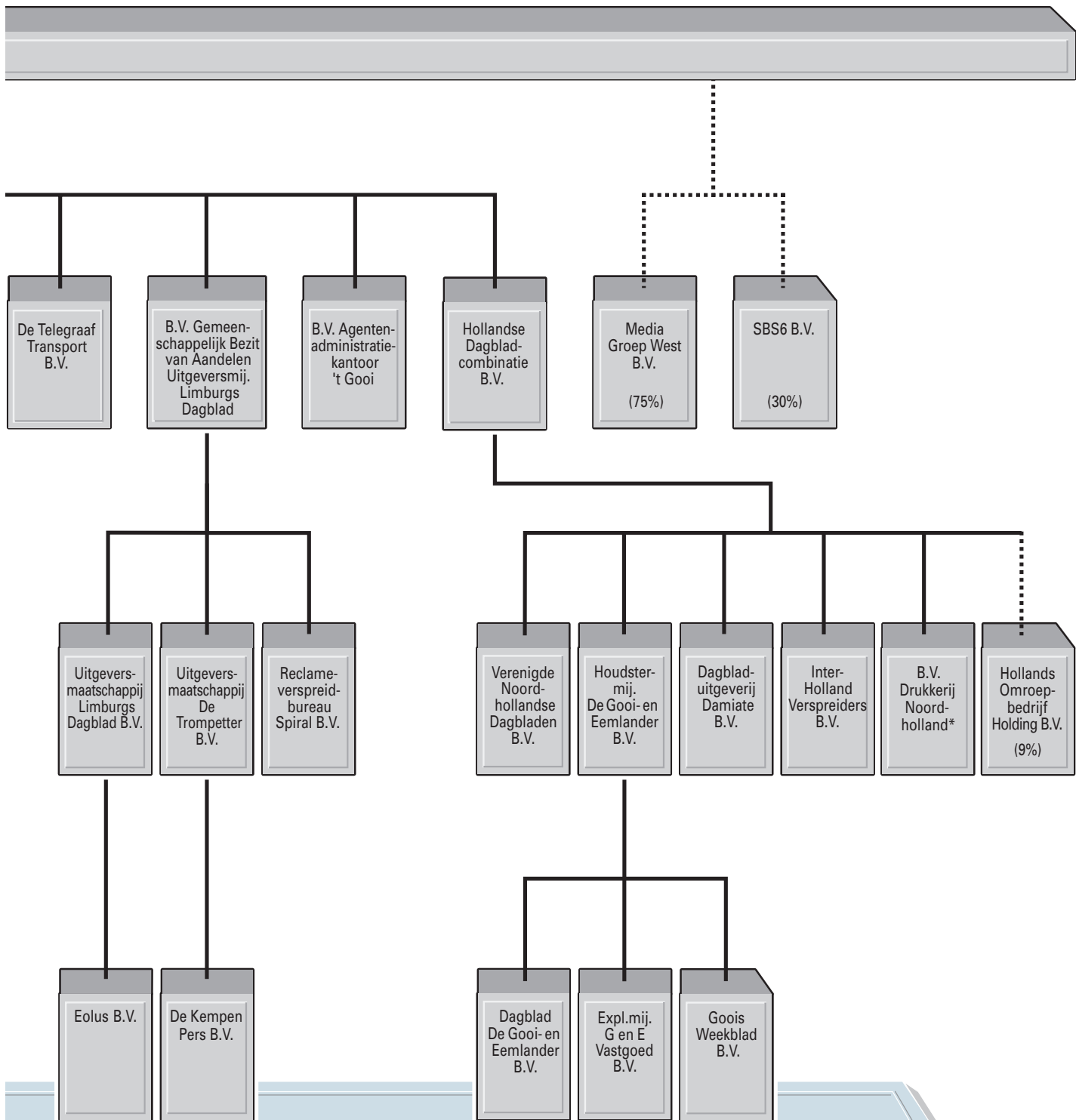
-
- Aanbeveling 34.** De hoofdlijnen van Corporate Governance binnen de vennootschap worden in het jaarverslag uiteengezet. Daarbij vermeldt de vennootschap gemotiveerd in het jaarverslag in hoeverre zij de aanbevelingen heeft opgevolgd.
- Standpunt De aanbeveling wordt onderschreven. De raad van commissarissen en de directie van N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf zijn van mening dat met het dienaangaande in het jaarverslag en in deze bijlage gestelde en verwerkte, de hoofdlijnen van Corporate Governance binnen de vennootschap en de wijze van opvolging van de aanbevelingen op correcte wijze zijn uiteengezet, zoals aangegeven in deze aanbeveling.
- Aanbeveling 35.** De raad van commissarissen dient te bezien of de accountant de juistheid van de rapportage omtrent de opvolging van verifieerbare aanbevelingen dient te onderzoeken.
- Standpunt N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf ziet geen rol voor de externe accountant bij de vraag of de individuele ondernemingen zich houden aan de aanbevelingen inzake Corporate Governance.
- Aanbeveling 36.** De accountantscontrole van de jaarrekening vormt één van de hoekstenen van een goed systeem van Corporate Governance.
- Standpunt Deze aanbeveling wordt onderschreven. Echter, controle, advisering en signalering vloeien direct voort uit de wettelijke controlerende taak van de accountant. Er is geen sprake van een separate en additionele taak voor de accountant.
- Aanbeveling 37.** De raad van commissarissen of de auditcommissie houdt ten minste éénmaal per jaar een bespreking met de externe accountant.
- Standpunt Ten minste éénmaal per jaar vindt een bespreking van de raad van commissarissen van N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf met de externe accountant plaats. In dit verband wordt ook verwezen naar het bericht van de raad van commissarissen in het jaarverslag.
- Aanbeveling 38.** Rapporten van rating agencies worden besproken in de raad van commissarissen.
- Standpunt Deze aanbeveling wordt voor kennisgeving aangenomen.
- Aanbeveling 39.** De commissie stelt voor om te komen tot een door betrokkenen nader te regelen eenmalige wijze van monitoring van de nakoming van haar aanbevelingen na het jaarverslagenseizoen 1998.
- Standpunt Deze aanbeveling wordt voor kennisgeving aangenomen.
- Aanbeveling 40.** De inkoop van eigen aandelen zou in Nederland zonder fiscale bezwaren mogelijk moeten zijn.
- Standpunt Deze aanbeveling wordt onderschreven.
-

N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf

* Adviesaanvraag bij desbetreffende ondernemingsraad.

STRUCTUUR TELEGRAAFCONCERN PER APRIL 1998

Colofon

Vormgeving: Reclameafdeling Dagbladen
Lithografie: Biegelaar en Jansen B.V.
Druk/afwerking: Drukkerij Van Ketel B.V.

N.V. Holdingmaatschappij De Telegraaf
Basisweg 30, 1043 AP Amsterdam